

วารสารรัฐศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Journal of Political Science

Mahamakut Buddhist University

ปีที่ 2 ฉบับที่ 2 (มีนาคม – เมษายน 2565)

Vol 2 No.2 (March-April 2022)

❁ วัตถุประสงค์

วารสารรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เป็นวารสารวิชาการ มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการศึกษาค้นคว้า และเพื่อเผยแพร่บทความวิจัยและบทความวิชาการแก่นักวิจัย นักวิชาการ คณาจารย์ นิสิตนักศึกษา และคณะครู ในมิติทางด้านรัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ การเมืองการปกครอง ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ นโยบายสาธารณะ สังคมวิทยาและมนุษยวิทยา รวมทั้งสหวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ บทความที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารได้ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ อย่างน้อย 2 ท่าน เปิดรับบทความทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยรับพิจารณาตีพิมพ์ต้นฉบับของบุคคลทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย ผลงานที่ส่งมาจะต้องไม่เคยตีพิมพ์หรืออยู่ระหว่างการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตีพิมพ์ในวารสารอื่น ผู้เขียนบทความจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การเสนอบทความวิชาการหรือบทความวิจัยเพื่อตีพิมพ์ในวารสาร อย่างเคร่งครัด รวมทั้งระบบการอ้างอิงต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของวารสาร

ทัศนะและข้อคิดเห็นที่ปรากฏในบทความวารสาร ถือเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนบทความนั้น มิใช่ความคิดของคณะผู้จัดทำ และไม่ถือเป็นทัศนะและความรับผิดชอบของกองบรรณาธิการ ทั้งนี้กองบรรณาธิการไม่สงวนลิขสิทธิ์ในการคัดลอก แต่ให้อ้างอิงแสดงที่มา

กำหนดออกวารสารปีละ 6 ฉบับ เป็นราย 2 เดือน

ฉบับที่ 1 เดือน มกราคม - กุมภาพันธ์

ฉบับที่ 2 เดือน มีนาคม - เมษายน

ฉบับที่ 3 เดือน พฤษภาคม - มิถุนายน

ฉบับที่ 4 เดือนกรกฎาคม - สิงหาคม

ฉบับที่ 5 เดือนกันยายน - ตุลาคม

ฉบับที่ 6 เดือน พฤศจิกายน - ธันวาคม

เจ้าของ

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย 248 หมู่ที่ 1 ถนนศาลายา - นครชัยศรี
ตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม 73170 โทร 02-444-6000 ต่อ 1147
E-mail : journalpoliticalsciencembu@gmail.com

ที่ปรึกษา

พระเทพวัชรเมธี, ผศ.ดร.

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

พระเทพศากยวงศ์บัณฑิต, ดร.

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

พระมงคลธรรมวิธาน, ผศ.ดร.

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

พระมหามหวินทร์ ปุริสุตโตโม, ผศ.ดร.

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

พระมหาฉัตรชัย สุธตตชโย, ผศ.ดร.

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

พระครูวินัยธรสุริยา สุริโย, ดร

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

บรรณาธิการบริหาร

พระครูปลัดสุวัฒนพรหมจริยคุณ

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

หัวหน้ากองบรรณาธิการ

ดร.กัญจิรา วิจิตรวัชรารักษ์

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

กองบรรณาธิการ

ศาสตราจารย์ ดร. บุญทัน ดอกไธสง

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ศาสตราจารย์ ดร. อีรภัทร์ เสรีรังสรรค์

มหาวิทยาลัยรังสิต

รองศาสตราจารย์ ดร.สัญญา เคนาภูมิ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

รองศาสตราจารย์ ดร.ธโสธร ตูทองคำ

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วินิจ ฝาเจริญ

มหาวิทยาลัยแม่โจ้

ดร.สมพงษ์ เกษานุช

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ

ดร.ประภาส แก้วเกตุพงษ์

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

พระปลัดสมชาย ปโยโค, ดร.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พระมหาจันทน์ ผมไผ่, ดร.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ดร.ธีรดนัย กัปโก

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ดร.ภูษิต ปุณัณรมย์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ดร.วุฒิพงษ์ บัวชัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

รองศาสตราจารย์ ดร.สุกิจ ชัยมุสิก

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

รองศาสตราจารย์ ประจวบ ประเสริฐสังข์

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ดร.เกษภา ผาทอง

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

พระครูธรรมศุต

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

พระมหาณรงค์ศักดิ์ วิริยโร,ดร.

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

❁ **ผู้ช่วยกองบรรณาธิการ**

ดร.นภารัตน์ กิตติรัตนมงคล

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

นางสาวณัฐฐา แจ่มอักษร

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

❁ **ฝ่ายประสานงานและจัดการ**

ดร.เกษภา ผาทอง

โทร.09-08537866, Line ID: Ketsada11

e-mail: ketsada.iadp@gmail.com

พระครูธรรมศุต

โทร.09-35549591, Line ID: 0935549591

e-mail: Suttipod555@gmail.com

นางสาวอิชา เอี่ยมวิสัย

โทร.0969703934 Line ID: ati22ticha

Email : lek22hunti@gmail.com

❁ ฝ่ายกฎหมาย

นายชัยวิทย์ ฤทธิพิชัยวัฒน์

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

❁ พิสูจน์อักษร

รศ.ดร.ปราณีต ม่วงนวล

มหาวิทยาลัยราชภัฏสมเด็จพระเจ้าพระยา

อาจารย์ ธนะชัย สามล

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

❁ ออกแบบปก

นายสุริยาทิศ โพธิ์ประสิทธิ์

นักวิชาการอิสระ

❁ จัดรูปเล่ม

นายสมศักดิ์ พระปะเสน

โรงเรียนพระเทพบัณฑิตวิทยานุสรณ์ จังหวัดหนองคาย

❁ พิมพ์ที่

ศูนย์เรียนรู้การผลิตและจัดการธุรกิจสิ่งพิมพ์ดิจิทัล มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ใน
พระบรมราชูปถัมภ์ เลขที่ 1 หมู่ 20 ถนนพหลโยธิน ตำบลคลองหนึ่ง อำเภอคลองหลวง จังหวัด
ปทุมธานี 13180 โทรศัพท์ 0 2529 0574 7, 0 2909 1633 www.vru.ac.th

บทบรรณาธิการ

วารสารฉบับนี้เป็นฉบับที่ 2 ประจำปีพุทธศักราช 2565 บทความที่ได้รับการคัดเลือกให้เผยแพร่ในวารสารฉบับนี้ เนื้อหาสาระของบทความยังคงเนื้อหาสาระที่หลากหลาย มีจำนวนบทความทั้งหมด จำนวน 4 เรื่อง เป็นบทความวิจัย จำนวน 3 เรื่อง บทความวิชาการ จำนวน 1 เรื่อง วารสารกำลังพัฒนาปรับปรุงรูปแบบและประเด็นหลักเพื่อเป็นไปตามเกณฑ์การประเมินคุณภาพวารสารในฐานข้อมูล TCI เพื่อรองรับการประเมินจากศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (Thai Journal Citation Index-TCI) และเพื่อให้คุณภาพของบทความเป็นไปตามเงื่อนไข และกติกาสากล จึงเปิดโอกาสให้นักวิชาการ นักวิจัยและนักศึกษาระดับบัณฑิต ได้เผยแพร่บทความทางวิชาการหรือบทความวิจัย ซึ่งกองบรรณาธิการได้ดำเนินการตามกระบวนการเชิงหลักการเผยแพร่บทความตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษาทุกประการ

กองบรรณาธิการวารสารรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ขอขอบคุณท่านผู้เขียน ท่านสมาชิกและท่านผู้อ่านที่ให้ความสนใจและไว้วางใจวารสารของเราเป็นอย่างดีตลอดมาและหวังเป็นอย่างยิ่งว่าบทความที่ได้เลือกสรรมาตีพิมพ์มีประโยชน์ต่อผู้อ่านทุกท่าน บรรณาธิการขอขอบพระคุณท่านผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้ให้ความกรุณาอ่านและแนะนำการปรับแก้บทความวิจัยให้มีคุณภาพทางวิชาการยิ่งขึ้น

สุดท้ายนี้กองบรรณาธิการหวังอย่างยิ่งว่าเนื้อหาในวารสารฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่านบ้างตามสมควร หากผู้อ่านจะมีข้อเสนอแนะในการปรับปรุงวารสารนี้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น กองบรรณาธิการขอน้อมรับไว้ด้วยความยินดียิ่ง

พระครูปลัดสุวัฒนพรหมจริยคุณ

บรรณาธิการ

สารบัญ

บรรณาธิการ	(ก)
บทบรรณาธิการ	(ก)
สารบัญ	(ก)

บทความวิจัย : Research Article

การปฏิบัติตนตามหลักอิทธิบาทธรรมกับประสิทธิผลการบริหารงานของ ผู้บริหารเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา CONDUCT ONESELF ACCORDANCE WITH IDHIPADADHAMMA AND ADMINISTRATIVE EFFICIENCY OF ADMINISTRATORS NONSOONG SUB DISTRICT MUNICIPALITY NAKORN RACHASIMA PROVINCE พระมหาชุมพร อธิปญโญ (ฝอยกลาง), ชาญชัย ฮวดศรี และ ปชาบดี แยมสุนทร	1
ภาวะผู้นำของเจ้าอาวาส ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ในเขตการปกครองคณะสงฆ์ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย LEADERSHIP OF ABBOTS ON FOUR BASES OF SOCIAL SOLIDARITY SANGAHAVATTHU IN THE ECCLESIASTICAL ADMINISTRATIVE REGION OF MUANG NONGKHAI DISTRICT NONGKHAI PROVINCE ประภาส วงศ์ประชุม, พระนิทัศน์ อธิปญโญ และ ปดิษฐ์ คำดินนท	11
ความสัมพันธ์ระหว่างหลักฆราวาสธรรมกับประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของ บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม THE RELATIONSHIP BETWEEN GHARAVASADHAMMA AND EFFICIENCY OF STAFF PERFORMANCE OF SUBDISTRICT ADMINISTRATIVE ORGANIZATION บุญมี นามพุทธา, ปชาบดี แยมสุนทร และ ปัญญา คล้ายเดช	24

บทความวิชาการ : Academic Article

วิธีการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ THE GUIDELINES FOR PREVENTION AND SUPPRESSION กัญจิรา วิจิตรวัชรารักษ์ และ พระมหาอรุณ ปญญารุโณ	37
คำแนะนำสำหรับผู้เขียน	52

การปฏิบัติตนตามหลักอิทธิบาทธรรมกับประสิทธิผลการบริหารงานของ
ผู้บริหารเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา^{*}
CONDUCT ONESELF ACCORDANCE WITH IDDIPADADHAMMA AND
ADMINISTRATIVE EFFICIENCY OF ADMINISTRATORS NONSOONG
SUB DISTRICT MUNICIPALITY NAKORN RACHASIMA PROVINCE

พระมหาชุมพร อธิปญโญ (ผอยกลาง)

Phramaha Chumporn (Foiklang)

ชาญชัย ฮวดศรี

Chanchai Huadsri

ปชาบดี แยมสุนทร

Pachabodee Yamsunthorn

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand

E-mail: mahachumporn1122@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการปฏิบัติตนตามหลักอิทธิบาทธรรมของผู้บริหารเทศบาล 2) ศึกษาประสิทธิผลการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาล 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติตนตามหลักอิทธิบาทธรรมกับประสิทธิผลการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาล 4) ศึกษาแนวทางในการนำหลักอิทธิบาทธรรม มาประยุกต์ใช้กับการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาล การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 385 คน วิเคราะห์ข้อมูลหาค่าจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้สถิติสัมพันธ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการปฏิบัติตนตามหลักอิทธิบาทธรรมของผู้บริหารเทศบาล โดยรวม อยู่ในระดับมาก 2) ระดับประสิทธิผลการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาล โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 3 ด้าน ได้แก่ ด้านวัสดุ ด้านคน ด้านวิธีการ และด้านเงินอยู่ในระดับปานกลาง 3) ความสัมพันธ์การ

*

Received 2 January 2022; Revised 20 February 2022; Accepted 20 March 2022

ปฏิบัติตนตามหลักอิทธิบาทธรรมกับประสิทธิผลการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาล การปฏิบัติตนตามหลักอิทธิบาทธรรม มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผลการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลตำบลโนนสูง โดยมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูงมากโดยการปฏิบัติตนตามหลักอิทธิบาทธรรม ด้านฉันทะ ด้านวิริยะ ด้านจิตตะ และด้านวิมังสา มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผลการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลตำบลโนนสูง โดยด้านฉันทะ มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูงมาก ส่วนด้านวิริยะ ด้านจิตตะ และด้านวิมังสา มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง

4) แนวทางการพัฒนาการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาล ควรมีความเพียรเอาใจใส่ต่อการบริหารงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์

คำสำคัญ: หลักอิทธิบาทธรรม, ประสิทธิผลการบริหารงาน, ผู้บริหารเทศบาล

Abstract

The objectives of this research paper were: 1) to study the behavior of the municipal administrators; 2) to study the effectiveness of the administration of the municipal administrators; 3) to study the relationship between the influencing behavior of the municipal administrators and the effectiveness of the administration. The work of the municipal administrators applied to the administration of municipal administrators This research study is a quantitative research. Data were collected from a sample group of 385 people. Data were analyzed for the number, percentage, mean, standard deviation. and using Pearson's simple correlation coefficient statistic.

The results of the research were found that 1) the level of performance in accordance with the moral principles of the municipal administrators as a whole was at a high level; 2) the level of the effectiveness of the administration of the municipal administrators as a whole was at a moderate level. When considering each aspect, it was found that The aspect with a high mean in 3 aspects, namely, material aspect, people aspect, method and money aspect were at moderate level. 3) The relationship of behavior in accordance with the moral principles and the effectiveness of the

administration of municipal administrators. Practicing one's self according to the principles of dharma There was a positive correlation with the administrative effectiveness of Non Sung Subdistrict Municipality Administrators. The correlation was at a very high level by practicing one's self-righteousness, volition, persistence, chitta, and insanity. There was a positive correlation with the administrative effectiveness of the administrators of Non Sung Sub-District Municipality. The correlation side was at a very high level. As for persistence, chitta, and vimangsa The relationship was at a high level. 4) Guidelines for the development of municipal administrators' administration. There should be diligence in the management to achieve the objectives.

Keywords: Ddipadadhamma, Administrative Efficiency, Administrators

บทนำ

ในประเทศไทยนั้นการปกครองส่วนท้องถิ่นถือได้ว่าเป็นการปกครองอีกรูปแบบหนึ่งที่เป็นรูปแบบการปกครองช่วยพัฒนาประเทศไทย ซึ่งอยู่ในรูปแบบการปกครองแบบประชาธิปไตย โดยได้มีการกระจายอำนาจจากส่วนกลางลงสู่ท้องถิ่นในการบริหารการพัฒนาชนบทให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน เพื่อให้สามารถพึ่งตนเองได้ในการแก้ไขปัญหาต่างๆ และการพัฒนาในด้านต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (2554) การบริหารงานของเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา นั้น เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สังกัดกรมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย มีการบริหารงาน ซึ่งประกอบด้วย การออกแบบองค์การ การวางแผนและการควบคุม กระบวนการทางด้านพฤติกรรมและการตัดสินใจ เป็นเรื่อง que ผู้บริหารจะต้องเข้าไปเกี่ยวข้องกับองค์การหากผู้บริหารสามารถเรียนรู้และเข้าใจมิติทั้งสี่ด้านของการบริหารใช้ในทก ๆ องค์การ (สัมฤทธิ์ ยศสมบัติ, 2549) แผนยุทธวิธีการพัฒนาในด้านการบริหารงานของผู้บริหารกับประชาชน ประชาชนกับผู้บริหาร บุคลากรกับผู้บริหาร และผู้บริหารกับบุคลากร ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารงานภายในเขตเทศบาลวาปัญหาและอุปสรรคในด้านต่างๆ คือ ด้านการสรรหาบุคลากร ด้านการธำรงรักษาบุคลากร ด้านการพัฒนาบุคลากร ด้านการเลื่อนตำแหน่งด้านการให้ออกจากงาน เพื่อให้เขตเทศบาลบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่ตั้งไว้นั้น ผู้บริหารจะต้อง

บริหารงานโดยการหมั่นตรึกตรองพิจารณาเหตุผลในสิ่งนั้นใช้ปัญญาพิจารณาหมั่นใคร่ครวญ ตรวจตราหาเหตุผลและคิดค้นหาทางแก้ไขปรับปรุงปัจจัยในการบริหารงานซึ่งประกอบด้วย 1.คน (Man) 2.เงิน (Money) 3.วัสดุ (Material) 4. วิธีการ (Management) เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ได้ดียิ่งขึ้น

ถ้าต้องการพัฒนาในด้านการบริหารได้ความสำเร็จในสิ่งใด ต้องทำตนให้สมบูรณ์ ด้วยสิ่งที่เรียกว่า “อิทธิบาท” หลักอิทธิบาท 4 คือคุณเครื่องให้ถึงความสำเร็จ, คุณธรรมที่นำไปสู่ความสำเร็จแห่งผลที่มุ่งหมาย ประกอบด้วย 1) ฉันทะความพอใจ คือ ต้องการที่จะทำใฝ่ใจรักที่จะทำสิ่งนั้นอยู่เสมอและปรารถนาจะทำให้ได้ผลดียิ่ง ๆ ขึ้นไป 2) วิริยะ ความเพียร คือ ขยันหมั่นประกอบสิ่งนั้นด้วยความพยายาม เข้มแข็ง อดทน เอาธุระ ไม่ทอดয় 3) จิตตะ ความคิดมุ่งมั่น คือ ตั้งจิตรับรู้ในสิ่งที่ทำและทำสิ่งนั้นด้วยความคิดเอาจิตผูกใฝ่ไม่ปล่อยใจให้ฟุ้งซ่านเลือนลอย อุทิศตัวอุทิศใจให้แก่สิ่งที่ทำ 4) วิมังสา ความไตร่ตรอง หรือ ทดลอง คือหมั่นใช้ปัญญาพิจารณาใคร่ครวญ ตรวจตรา หาเหตุผล และตรวจสอบข้อที่ยังหย่อนในสิ่งที่ทำนั้นมีการวางแผน วัตถุประสงค์ คิดค้น วิธีแก้ไขปรับปรุง หากนำคำสอนของหลักอิทธิบาท 4 มาประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวันและชีวิตการทำงานก็จะทำให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพอย่างยั่งยืน (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต), 2548)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ที่จะทำการศึกษาในเรื่อง “การปฏิบัติตนตามหลักอิทธิบาทธรรมกับประสิทธิผลการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา” เพื่อต้องการส่งเสริมหลักธรรมทางพุทธศาสนา คือ หลักอิทธิบาทธรรม เพื่อการปฏิบัติตนของผู้บริหารงานในสวนของผู้ที่ทำหน้าที่ปกครองหรือผู้บริหารให้ดียิ่งขึ้น เพราะจะทำให้ทราบและรู้แนวทางการปฏิบัติงาน ทราบถึงปัญหาและข้อเสนอแนะในการนำหลักธรรมไปใช้ในการปฏิบัติที่เหมาะสมให้แกผู้ปกครองหรือผู้บริหารและหน่วยงานอื่นๆ ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการปฏิบัติตนตามหลักอิทธิบาทธรรมของผู้บริหารเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติตนตามหลักอิทธิบาทธรรมกับประสิทธิผลการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัย เรื่อง การปฏิบัติตนตามหลักอิทธิบาทธรรมกับประสิทธิผลการบริหารงานของ ผู้บริหารเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมาเป็นการวิจัยแบบเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้วิธีการสำรวจ (Survey Research) เครื่องมือคือแบบสอบถาม (Questionnaire) ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาดังต่อไปนี้ ประชากร ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 9,717 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา โดยการหากลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม โดยการคำนวณจากสูตร Taro Yamane (1967) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 385 คน

นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วไปหาคุณภาพของแบบสอบถาม ผู้วิจัยทำการหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องและความครอบคลุมของเนื้อหาที่ต้องการศึกษา จำนวน 5 ท่าน นำแบบสอบถามที่ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ของข้อคำถาม (Index of congruence : IOC) ซึ่งแต่ละข้อได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.80 – 1.00 ทุกข้อ นำแบบสอบถามมาปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญและกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ แล้วนำไปทำการทดสอบหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยนำแบบสอบถามที่ได้ไปปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากรที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำมาตรวจหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficients) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.982 แบบสอบถามที่หาค่าความเชื่อมั่นแล้วนำไปเก็บข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ โดยใช้สถิติดังนี้ สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ใช้สถิติจำนวน (Frequency) และร้อยละ (Percentage) อธิบายปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการนำเสนอเป็นตารางประกอบการบรรยายผล ใช้สถิติวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน อธิบายข้อมูลระดับความคิดเห็นที่มีต่อการปฏิบัติตนตามหลักอิทธิบาทธรรมกับประสิทธิผลการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมาเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย สถิติอนุมาน (Inferential Statistics) ใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติตนตามหลักอิทธิบาทธรรมกับประสิทธิผลการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา

ผลการวิจัย

การปฏิบัติตนตามหลักอิทธิบาทธรรม คือ การที่ผู้บริหารงานของเทศบาลตำบลโนนสูง มีการปฏิบัติตนอยู่ในหลักธรรมเพื่อการทำงานให้สำเร็จสมประสงค์ทางจะไปสู่ความสำเร็จ 4 ประการคือ (1) ฉันทะ คือ มีความชื่นชอบมุ่งหวังให้ผลงานที่ได้รับบรรลุผลตามจุดมุ่งหมาย (2) วิริยะ คือ ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค และไม่ละทิ้งงานมีความเพียร (3) จิตตะ คือ เอาใจใส่ ไม่ปล่อยใจให้ฟุ้งซ่าน ในขณะที่การบริหารงานใส่ใจใฝ่รู้ในสิ่งที่เกี่ยวข้องกับงาน (4) วิมังสา คือ ความหมั่นตรึกตรองพิจารณาเหตุผล

ประสิทธิผลการบริหารงาน คือ ผลของการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลตำบลโนนสูง มีการบริหารงานในการทำงานเกี่ยวกับปัจจัยในการบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ปัจจัยในการบริหารงานประกอบด้วย ดังนี้ (1) คน Man คือ บริหารงานบุคคลากรตรงกับงานที่ถนัด จัดการฝึกอบรมบุคคลากรเพื่อเพิ่มทักษะในการทำงาน (2) เงิน Money คือ ใช้จ่ายเงินงบประมาณอย่างโปร่งใสเงินงบประมาณสามารถตรวจสอบได้ (3) วัสดุ Material คือ ใช้วัสดุและทรัพยากรที่มีในเขตเทศบาลให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนในเขตเทศบาล (4) วิธีการ Management คือ ไตร่ตรองและตรวจสอบข้อบกพร่องของการบริหารงานอยู่ตลอดเวลา คิดค้นแนวทางการปรับปรุงงาน

ผู้บริหาร คือ ผู้บริหารเทศบาลตำบลโนนสูง อันได้แก่ นายกเทศมนตรี (ฝ่ายการเมือง), ปลัดเทศบาล (ฝ่ายข้าราชการประจำ), รองนายกเทศมนตรี, ที่ปรึกษานายกเทศมนตรี, เลขานุการนายกเทศมนตรี (ฝ่ายการเมือง) และรองปลัดเทศบาล (ฝ่ายข้าราชการประจำ) ผลการวิจัยพบว่า (1) ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง จำนวน 220 คน มีอายุ 18 – 25 ปี จำนวน 153 คน มีการศึกษาดำรง ม. 6,ปวช. หรือ ปวท.จำนวน 256 คน มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 9,000 จำนวน 238 (2) การปฏิบัติตนตามหลักอิทธิบาทธรรมของผู้บริหารเทศบาลตำบลโนนสูง โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ค่าเฉลี่ยทุกข้ออยู่ในระดับมาก 4 ด้านเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านฉันทะ ด้านจิตตะ ด้านวิริยะ และด้านวิมังสา ตามลำดับ (3) ประสิทธิผลการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาล

ตำบลโนนสูง โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 3 ด้านเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านวัสดุ ด้านคน ด้านวิธีการ และด้านเงิน อยู่ในระดับปานกลาง (4) ความสัมพันธ์การปฏิบัติตามหลักอิทธิบาทธรรมกับประสิทธิผลการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลตำบลโนนสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 จึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในระดับสูงมาก ($r=0.853$) (5) แนวทางการพัฒนาการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลตำบลโนนสูง ตามหลักอิทธิบาทธรรมของผู้บริหารเทศบาลควรมีความพอใจที่จะบริหารงานอย่างเต็มที่โดยไม่หวังผลตอบแทนรักที่จะบริหารงานเพื่อให้ประชาชนได้อยู่ดีกินดี ควรมีความเพียรเอาใจใส่ต่อการบริหารงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ควรเอาใจใส่ต่อการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชา ควรบริหารงานโดยใส่ใจ ใส่ใจวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหาในสิ่งที่เกี่ยวข้องกับงานอย่างถี่ถ้วนเพื่อให้เกิดประสิทธิผลสูงสุด

อภิปรายผล

การปฏิบัติตามหลักอิทธิบาทธรรมของผู้บริหารเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา โดยรวม อยู่ในระดับมาก แยกเป็นรายด้าน ดังนี้ (1) ด้านฉันทะ พบว่า ผู้บริหารมีความสนใจและมุ่งมั่นในผลสำเร็จของงานเหนือสิ่งอื่นใดยินดีรับผิดชอบและพร้อมให้คำแนะนำปรึกษาและพัฒนางานอยู่ตลอดเวลาไม่หยุดนิ่งเพื่อให้ผลงานที่ได้รับมีประสิทธิผล (2) ด้านวิธีะ พบว่า ผู้บริหารไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค และไม่ละทิ้งงานมีความเพียรแม้งานนั้นจะมีอุปสรรคและต้องใช้ระยะเวลายาวนานทุ่มเทเวลาและความสามารถในการบริหารงานแม้เป็นงานที่ไม่ถนัด (3) ด้านจิตตะ พบว่า ผู้บริหารเอาใจใส่ ไม่ปล่อยใจให้ฟุ้งซ่าน ในขณะทำการบริหารงานใส่ใจใฝ่รู้ในสิ่งที่เกี่ยวข้องกับงานอยู่ เป็นนิത്യทั้งในและนอกเวลางานตั้งมั่นและตั้งใจจริงที่จะการบริหารงานให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย (4) ด้านวิมังสา พบว่า ผู้บริหารมีความหมั่นตรึกตรองพิจารณาเหตุผลในสิ่งนั้นใช้ปัญญาพิจารณาหมั่นใคร่ครวญตรวจตราหาเหตุผลและตรวจสอบข้อที่ยังหย่อนเกินเลยบกพร่องหรือขัดข้องเป็นต้นในกิจที่ทำรู้จักทดลองและคิดค้นหาทางแก้ไขปรับปรุง

ประสิทธิผลการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง แยกเป็นรายด้าน ดังนี้ (1) ด้านคน พบว่า เจ้าหน้าที่ที่มีมารยาทสัมพันธ์ที่ดี เจ้าหน้าที่และประชาชนมีส่วนร่วมกับการบริหาร ประชาชน

เข้ามามีส่วนร่วมกับกิจกรรมที่เจ้าหน้าที่จัด และ เจ้าหน้าที่และประชาชนมีความกล้าแสดงความคิดเห็น (2) ด้านเงิน พบว่า ผู้บริหารมีงบประมาณใช้เพียงพอต่อการบริหาร มีงบประมาณเหลือเพียงพอต่อการสนองตอบของประชาชน การจัดซื้อจัดจ้างมีความโปร่งใส และประชาชนสามารถตรวจสอบงบประมาณได้ว่ามีรายรับรายจ่าย (3) ด้านวัสดุ พบว่า สามารถเดินทางไปใช้บริการได้ด้วยความสะดวก สภาพเวทยานพาหนะวัสดุภัณฑ์มีความเหมาะสมต่อการปฏิบัติงาน จัดทำคู่มือระเบียบให้บริการสำหรับเจ้าหน้าที่และประชาชน และท่านสามารถใช้บริการด้านระบบออนไลน์ด้วยความเหมาะสม (4) ด้านวิธีการ พบว่า ผลงานพร้อมการตรวจสอบจากภาครัฐและประชาชน แผนที่น่าเสนอผ่านการตรวจสอบได้นำไปปฏิบัติแผนและงบประมาณสนองตอบต่อหน่วยงานและประชาชน และเทศบาลเปิดโอกาสให้ท่านประเมินผลการปฏิบัติงาน

ความสัมพันธ์การปฏิบัติตนตามหลักอิทธิบาทธรรมกับประสิทธิผลการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลตำบลโนนสูง อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในระดับสูงมาก ($r=.853$) แยกเป็นรายด้าน ดังนี้ (1) การปฏิบัติตนตามหลักอิทธิบาทธรรม ด้านฉันทะ กับประสิทธิผลการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลตำบลโนนสูง มีความสัมพันธ์กันในเชิงบวกกับประสิทธิผลการบริหารงาน โดยมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง ($r=.754$) เป็นเช่นนี้ พบว่า ผู้บริหารมีความพอใจที่จะบริหารงานอย่างเต็มที่โดยไม่หวังผลตอบแทนรักที่จะบริหารและพัฒนางานอยู่ตลอดเวลาไม่หยุดนิ่งเพื่อให้ผลงานที่ได้รับมีประสิทธิผล (2) การปฏิบัติตนตามหลักอิทธิบาทธรรม ด้านวิริยะ กับประสิทธิผลการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลตำบลโนนสูง มีความสัมพันธ์กันในเชิงบวกกับประสิทธิผลการบริหารงาน โดยมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง ($r=.795$) เป็นเช่นนี้ พบว่า ผู้บริหารไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค และไม่ละทิ้งงานมีความเพียรแม้งานนั้นจะมีอุปสรรค (3) การปฏิบัติตนตามหลักอิทธิบาทธรรม ด้านจิตตะ กับประสิทธิผลการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลตำบลโนนสูง มีความสัมพันธ์กันในเชิงบวกกับประสิทธิผลการบริหารงาน โดยมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง ($r=.779$) เป็นเช่นนี้ พบว่า ผู้บริหารเอาใจใส่ ไม่ปล่อยใจให้ฟุ้งซ่าน ในขณะที่การบริหารงานใส่ใจใฝ่รู้ในสิ่งที่เกี่ยวข้องกับงานอยู่เป็นนิตย์ทั้งในและนอกเวลางานตั้งมั่นและตั้งใจจริงที่จะการบริหารงานให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย (4) การปฏิบัติตนตามหลักอิทธิบาทธรรม ด้านวิมังสา กับประสิทธิผลการบริหารงานของผู้บริหารเทศบาลตำบลโนนสูง มีความสัมพันธ์กันในเชิงบวกกับประสิทธิผลการบริหารงาน โดยมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูงมาก ($r=.861$) เป็นเช่นนี้ พบว่า ผู้บริหารมีความหมั่นตรึกตรองพิจารณาเหตุผลในสิ่งนั้นใช้ปัญญาพิจารณาหมั่น

ใคร่ครวญตรวจตราหาเหตุผลและตรวจสอบข้อยิ่งหย่อนเกินเลยบกพร่องหรือขัดข้องเป็นต้นใน
กิจที่ทำรู้จักทดลองและคิดค้นหาทางแก้ไขปรับปรุง

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาวิจัยสามารถนำข้อมูลไปใช้เพื่อปรับปรุงเพื่อให้การทำงานประสบ
ผลสำเร็จดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ควรมีการกำหนดนโยบายควรให้ผู้บริหารใคร่ครวญตรวจสอบการบริหารงานต่อ
สาธารณะด้วยความเอาใจใส่อย่างต่อเนื่อง
2. ควรมีการกำหนดนโยบายให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการบริหารงาน
3. ควรมีการกำหนดนโยบายให้ใช้งบประมาณให้เกิดประโยชน์สูงสุดเหลือเฟือเพียงพอต่อ
การสนองตอบของประชาชน

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1. เทศบาลควรมีการวิเคราะห์ปัญหาการร้องทุกข์ร้องเรียนของประชาชน
2. เทศบาลควรรับฟังและเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจ
กรรมการบริหารงาน
3. เทศบาลควรมีการจัดซื้อจัดจ้างอย่างมีความโปร่งใสงบประมาณสามารถตรวจสอบ
ได้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับการบริหารงาน
2. ศึกษาอายุงานมีอิทธิพลต่อการบริหารงานหรือไม่อย่างไรและเปรียบเทียบแต่ละ
กลุ่มด้วยว่ามีความแตกต่างกันหรือไม่
3. ศึกษาความพึงพอใจของประชาชนในการบริหารงานขององค์กร

เอกสารอ้างอิง

ถาวร เกียรติทับทิว. (2554). กฎหมายปกครอง. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์นิติบรรณการ.

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต). (2548). พจนานุกรมพุทธศาสตร์ฉบับประมวลธรรม. พิมพ์ครั้งที่ 13. กรุงเทพมหานคร : บริษัท เอส.อาร์.พรินติ้งแมส โปรดักส์ จำกัด.

สัมฤทธิ์ ยศสมบัติ. (2549). รัฐประศาสนศาสตร์ : แนวคิดทฤษฎี. กรุงเทพมหานคร : บริษัท เอ็กซ์เพอร์เน็ท จำกัด.

สุวรี ศิริโกการภิรมย์,. (2546). การวิจัยทางการศึกษา. ลพบุรี : สถาบันราชภัฏเทพสตรี.

Taro Yamane. (1967). Taro Statistic : An Introductory Analysis. New York: Harper & row.

ภาวะผู้นำของเจ้าอาวาส ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ในเขตการปกครองคณะ
สงฆ์ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย*

LEADERSHIP OF ABBOTS ON FOUR BASES OF SOCIAL SOLIDARITY
SANGHAVATTHU IN THE ECCLESIASTICAL ADMINISTRATIVE
REGION OF MUANG NONGKHAI DISTRICT NONGKHAI PROVINCE

ประภาส วงศ์ประชุม

Prapas Wongorachum

พระนิทัศน์ ธีรปณฺโญ

Phra Nitas Teerapanyo

ปดิษฐ์ คำดินนท

Padit Kumdee

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Mahamakut Buddhist University, Thailand

Email: prapas_2535@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ภาวะผู้นำของเจ้าอาวาสในเขตการปกครองคณะสงฆ์ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย 2) การปฏิบัติตนตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของเจ้าอาวาส ในเขตการปกครองคณะสงฆ์ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของเจ้าอาวาส กับหลักสังคหวัตถุ 4 ในเขตการปกครองคณะสงฆ์ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย 4) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับภาวะผู้นำของเจ้าอาวาส ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ในเขตการปกครองคณะสงฆ์ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ เจ้าอาวาสทั้งหมดในเขตปกครองคณะสงฆ์ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย จำนวน 193 รูป เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม และ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานด้วยการวิเคราะห์สถิติค่า

* Received 15 January 2022; Revised 12 February 2022; Accepted 29 March 2022

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำของเจ้าอาวาสในเขตการปกครองคณะสงฆ์ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก 2) การปฏิบัติตนตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของเจ้าอาวาสในเขตการปกครองคณะสงฆ์ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก 3) ภาวะผู้นำของเจ้าอาวาสกับหลักสังคหวัตถุ 4 ในเขตการปกครองคณะสงฆ์ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) แนวทางการพัฒนา คือ ควรสนับสนุนส่งเสริมผู้ได้บังคับบัญชาให้มีโอกาสแสดงความคิดเห็น ตลอดถึงต้องให้ความสำคัญกับหลักสังคหวัตถุ 4 เกื้อกูลทั้งพระสงฆ์ สามเณร และประชาชน อย่างทั่วถึงและมีความเป็นกลาง

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำของเจ้าอาวาส, หลักสังคหวัตถุ 4

Abstract

The objectives of the research were 1) to study the leadership level of the abbotson four bases of social solidarity Sangahavatthu in the ecclesiastical administrative region of Muang Nongkhai District, Nongkhai Province, 2) to study the self-conducts according to the principles of four bases of social solidarity Sangahavatthu in the ecclesiastical administrative region of Muang Nongkhai District, Nongkhai Province, 3) to study the correlation between the principles and leadership behavior with four bases of social solidarity Sangahavatthu in the ecclesiastical administrative region of Muang Nongkhai District, Nongkhai Province, 4) Suggestions on principles and leadership behavior with four bases of social solidarity Sangahavatthu in the ecclesiastical administrative region of Muang Nongkhai District, Nongkhai Province. The

population used in this study is the population in this study was the all abbot in the ecclesiastical administrative region of Muang Nongkhai District, Nongkhai Province, 193 abbots. The instruments for collecting data were Questionnaire and in-depth interview. Statistics were Frequency, percentage, mean, standard deviation Test the hypothesis using Pearson's product moment correlation coefficient and analysis of qualitative data by means of content analysis. Then present descriptive.

The research results were found as follows; 1) leadership level of the abbotson four bases of social solidarity Sangahavatthu in the ecclesiastical administrative region of Muang Nongkhai District, Nongkhai Province, was at a high level. 2) self-conducts according to the principles of four bases of social solidarity Sangahavatthu in the ecclesiastical administrative region of Muang Nongkhai District, Nongkhai Province, was at a high level. 3) correlation between the principles and leadership behavior with four bases of social solidarity Sangahavatthu in the ecclesiastical administrative region of Muang Nongkhai District, Nongkhai Province, Overall, there was a statistically significant positive relationship at the .05 level. 4) The development approach is to encourage subordinates to have the opportunity to comment. It is important to focus on the principles of four bases of social solidarity Sangahavatthu, support both monks, novices and the public thoroughly and with impartiality.

Keywords: Leadership of Abbots, Four Bases of Social Solidarity Sangahavatthu

บทนำ

ประเทศไทยเป็นเมืองพระพุทธศาสนามาตั้งแต่สุโขทัย โดยบทบาทของพระพุทธศาสนานั้นได้ผ่านพระสงฆ์เป็นผู้มีบทบาทสำคัญต่อการดำรงชีวิตและความเป็นอยู่ของชาวบ้านพร้อมกับการพัฒนาชุมชน กล่าวคือ บทบาทในการเผยแพร่หลักธรรมคำสั่งสอนขององค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้าและประกอบพิธีกรรมทางศาสนาให้แก่ชาวบ้าน นอกจากนี้พระสงฆ์ยังให้การศึกษาแก่บุตรหลานของชาวบ้าน โดยการสั่งสอนและอบรมคุณธรรมและจริยธรรม รวมทั้งช่วยสอนหนังสือแก่นักเรียนในโรงเรียนต่างๆ การสงเคราะห์ชาวบ้านที่ยากจน การสนับสนุนกิจการต่างๆที่เป็นส่วนรวมของประชาชน การรักษาผู้ป่วยตามความสามารถของแต่ละท่าน การให้คำแนะนำ ในการประกอบอาชีพ หรือการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทและแก้ไขปัญหาคบครัวให้กับชาวบ้าน เป็นต้น ในสังคมไทยมีการยอมรับนับถือพระสงฆ์เป็นผู้นำทางด้านจิตใจและเป็นศูนย์รวมความเคารพนับถือ เนื่องจากชาวบ้านเห็นว่าพระสงฆ์เป็นผู้ประพฤติธรรมมีความบริสุทธิ์ และเป็นผู้เสียสละบำเพ็ญตนเพื่อผลประโยชน์ของประชาชนโดยบริสุทธิ์ใจ และที่สำคัญที่สุด คือเชื่อว่าพระสงฆ์เป็นผู้มีสติปัญญารอบรู้วิชาการต่างๆ เหนือกว่าชาวบ้านสามารถเป็นที่ปรึกษาแนะนำชาวบ้านในการแก้ปัญหาต่างๆ ได้

ในปัจจุบันสังคมไทยได้เปลี่ยนแปลงไปมาก เนื่องจากรัฐบาลต้องการที่จะพัฒนาประเทศให้มีความเจริญรุ่งเรืองเหมือนกับประเทศที่พัฒนาก้าวหน้าแล้ว สำหรับการพัฒนาที่ผ่านมา นั้น รัฐบาลเป็นผู้กำหนดนโยบายและแนวทางการพัฒนาจากส่วนกลาง และมีเจ้าหน้าที่ของรัฐคือข้าราชการเป็นผู้ดำเนินการ แผนงานและโครงการที่นำเสนอเพื่อดำเนินการจึงมักสอดคล้องกับนโยบายและแนวทางของรัฐบาลเป็นสำคัญ โดยขาดความสนใจถึงข้อเท็จจริงว่าแผนงานหรือโครงการพัฒนาชนบทต่างๆ นั้นจะสอดคล้องกับความต้องการและเหมาะสมต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชาวบ้าน ดังนั้น จึงไม่น่าแปลกใจที่แผนพัฒนาของรัฐบาลแต่ละยุคสมัยที่ผ่านมาได้ส่งผลให้ชาวบ้านไม่สามารถพึ่งตนเองได้ในปัจจุบันและผลที่เกิดขึ้นก็คือการพัฒนาที่ประเทศไทยได้ตามรอยการพัฒนาของประเทศทางตะวันตกทำให้อาชญากรรม ยาเสพติด โสเภณี ความยากจนการคอร์รัปชัน การเพิ่มขึ้นของประชากรอย่างรวดเร็ว คนอพยพเข้าเมือง ชุมชนล่มสลาย ฯลฯ ปัญหาเหล่านี้มีแนวโน้มมากขึ้นและทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ (Cuekae P., 2002)

ด้วยเหตุนี้ ภาวะผู้นำของเจ้าอาวาสนั้น มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของการปฏิบัติหน้าที่ ศาสนกิจและประสิทธิภาพของการปฏิบัติงาน เพราะเจ้าอาวาสนอกจากจะมีความรู้ ความสามารถ มีบารมี และคุณธรรม มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีแล้ว จะต้องมียุทธวิธีแบบผู้นำที่มี ประสิทธิภาพสูงซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อพฤติกรรม การปฏิบัติศาสนกิจของพระภิกษุ สามเณรผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาและพฤติกรรมการยอมรับนับถือการให้ความอุปถัมภ์บำรุงใน กิจการของวัดจากพุทธศาสนิกชน เจ้าอาวาสนั้นนอกจากจะเป็นผู้นำของวัดแล้วยังได้ชื่อว่า “เป็นผู้นำทางวิญญาณ” ของประชาชนในถิ่นนั้นๆ เนื่องจากพระสงฆ์เป็นที่พึ่งทางใจของ ประชาชนโดยที่แบบผู้นำของเจ้าอาวาสเป็นเครื่องชี้ให้เห็นว่า การปฏิบัติศาสนกิจมีประสิทธิภาพ มากน้อยเพียงใด ดังจะเห็นได้ว่า บางวัดเจ้าอาวาสตัดสินใจดำเนินงานทุกอย่างด้วยตนเอง ไม่ ประึกษาหารือ ไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นของคณะสงฆ์และกรรมการวัดเพราะเจ้าอาวาสเป็นผู้นำ แบบเผด็จการ (Autocrat) ย่อมไม่ได้รับความเชื่อถือและความร่วมมือจากคณะสงฆ์และ กรรมการวัดเท่าที่ควร ทำให้ผลการดำเนินงานมีประสิทธิภาพต่ำบางวัดเจ้าอาวาสก่อนที่จะ ตัดสินใจดำเนินงานใดๆ มีการประชุมปรึกษารื้อหรือกับคณะสงฆ์และกรรมการวัดก่อน ยอมรับ ฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของบุคคลทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เมื่อมีความเห็นแตกต่างกันไม่ สามารถตกลงกันได้ ก็ถือมติเสียงข้างมากเป็นหลักในการดำเนินงาน การปฏิบัติศาสนกิจมุ่งงาน มุ่งความสัมพันธ์ และมุ่งประสิทธิผลของงานควบคู่กันไปเป็นผู้นำแบบ “ผู้หนีงาน” (Deserter) ผลการปฏิบัติงานในตำแหน่งหน้าที่ เจ้าอาวาสย่อมมี ประสิทธิภาพต่ำมาก (Phrasripariyadtimoree, 2000) ซึ่งหากเจ้าอาวาสผู้ปกครองดูแลและบริหารกิจการของวัด มี ลักษณะหรือรูปแบบผู้นำที่มีประสิทธิภาพ มีวิสัยทัศน์ (Vision) กว้างไกล ย่อมนำพาวัดให้ เจริญรุ่งเรือง การศึกษาแบบผู้นำของเจ้าอาวาส จึงเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่จะนำผลการศึกษามาพัฒนาปรับปรุงส่งเสริมการบริหารกิจการของวัดให้มีการพัฒนาดียิ่งขึ้น อันจะส่งผลให้ พระพุทธศาสนาดำรงมั่นคงสืบต่อไป

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการที่จะศึกษาภาวะผู้นำของเจ้าอาวาส ตาม หลักสังคหวัตถุ 4 ในเขตการปกครองคณะสงฆ์ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย มี อยู่ 4 ประการ ได้แก่ ทาน ปิยวาจา อุตถจริยา สมานัตตตา คือ แสดงออกด้วยถ้อยคำสุภาพ มี วาทศิลป์ดึงดูดผู้ฟังให้ปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ แสดงออกโดยการเป็นผู้รู้จักให้อภัย แสดงออกด้วยการช่วยเหลือผู้อื่นแสดงออกด้วยการปรับปรุงบุคลิกภาพของตนสม่ำเสมอ ปฏิบัติตนเสมอต้นเสมอปลาย ไม่ถือชั้นวรรณะ วางตนเหมาะสมกับตำแหน่ง วางตนเป็นกลาง

รับฟังความคิดเห็นผู้อื่น ให้ความเสมอภาค และไม่เอาเปรียบผู้อื่น เพื่อสามารถนำความรู้เกี่ยวกับภาวะของผู้นำนั้นมาประยุกต์ใช้ในสังคมไทยปัจจุบันและเป็นบรรทัดฐานในการกำหนดคุณสมบัติของผู้นำที่ดีในอนาคตได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำของเจ้าอาวาส ในเขตการปกครองคณะสงฆ์ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย
2. เพื่อศึกษาการปฏิบัติตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของเจ้าอาวาส ในเขตการปกครองคณะสงฆ์ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของเจ้าอาวาส กับหลักสังคหวัตถุ 4 ในเขตการปกครองคณะสงฆ์ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย
4. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับภาวะผู้นำของเจ้าอาวาส ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ในเขตการปกครองคณะสงฆ์ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยเรื่องนี้ เป็นการวิจัยแบบผสม (Mixed Method) โดยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) โดยมีขั้นตอนดังนี้

ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ เจ้าอาวาสในสังกัดมหานิกาย ในอำเภอเมือง จังหวัดหนองคายจำนวน 193 รูป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักทางวิชาการ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากนั้นนำมากำหนดกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย กำหนดนิยามและเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. การหาความแม่นยำ (Validity) โดยนำแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาได้สร้างขึ้นไปเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ เพื่อทำการตรวจสอบความถูกต้องเชิงเนื้อหาของคำถามในแต่ละข้อว่าตรงตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาค้างหรือไม่ และนำมาแก้ไขปรับปรุงเพื่อดำเนินการต่อไป

3. การทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปทำการทดสอบก่อนเก็บข้อมูลจริง (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มที่จะศึกษาจำนวน 30 คน จากนั้นนำแบบสอบถามที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยวิธีการหาค่าความสอดคล้องภายใน (Internal Consistency Method) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์คอนบาคอัลฟา (Cronbach's Alpha Coefficients) ผลการทดสอบพบว่า มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.879 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

1.1 ใช้สถิติความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) อธิบายปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการนำเสนอเป็นตารางประกอบการบรรยายผล

1.2 ใช้สถิติวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ใช้อธิบายภาวะผู้นำของเจ้าอาวาสตามหลักสังฆะวัตถุ 4 ในการปกครองคณะสงฆ์ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย นำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

1.3 การทดสอบสถิติทดสอบสมมติฐานการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product moment Correlation Coefficient) หรือค่า r เพื่อ

ทดสอบสมมติฐานระหว่าง ภาวะผู้นำกับหลักสังคหวัตถุ 4 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 และ แปลความหมายค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r_{xy})

2. การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique) ประกอบบริบท และประมวลผลเข้าด้วยกัน รวมทั้งใช้ แนวคิดจากเอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาสนับสนุนในการวิเคราะห์เพื่อให้เห็นภาพรวม

ผลการวิจัย

1.สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามอายุ 41 – 50 ปี มากสุด จำนวน 52 รูป คิดเป็นร้อยละ 26.9 รองลงมาคืออายุ 61 ปีขึ้นไป จำนวน 46 รูป คิดเป็นร้อยละ 23.6 มีอายุ 51 - 55 ปี จำนวน 29 รูป คิดเป็นร้อยละ 15.0 มีอายุ 31 - 35 ปี จำนวน 25 รูป คิดเป็นร้อยละ 13.0 มีอายุ 56 - 60 ปี จำนวน 25 รูป คิดเป็นร้อยละ 13.0 มีอายุ 56 - 60 ปี จำนวน 36 - 40 รูป คิดเป็นร้อยละ 6.7 และมีอายุ ต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 3 รูป คิดเป็นร้อยละ 1.6 ตามลำดับ ผู้ตอบแบบสอบถาม มีพรรษา 21 พรรษาขึ้นไป มากสุด จำนวน 53 รูป คิดเป็นร้อยละ 27.5 รองลงมาคือพรรษา 11 – 15 พรรษา จำนวน 45 รูป คิดเป็นร้อยละ 23.3 มีพรรษา 6 – 10 พรรษา จำนวน 41 รูป คิดเป็นร้อยละ 21.2 มีพรรษา 16 – 20 พรรษา จำนวน 34 รูป คิดเป็นร้อยละ 17.6 และมี พรรษา ต่ำกว่า 5 พรรษา จำนวน 20 รูป คิดเป็นร้อยละ 10.4 ตามลำดับ ผู้ตอบแบบสอบถาม มีวุฒิการศึกษาทางธรรมนักรัทธิขั้นเอกมากที่สุด จำนวน 125 รูป คิดเป็นร้อยละ 64.8 รองลงมาคือวุฒิการศึกษาทางธรรมนักรัทธิขั้นโท จำนวน 34 รูป คิดเป็นร้อยละ 17.6 มีวุฒิ การศึกษาทางธรรมนักรัทธิขั้นตรีจำนวน 28 รูป คิดเป็นร้อยละ 14.5 และไม่มีวุฒิการศึกษา ทางธรรมจำนวน 6 รูป คิดเป็นร้อยละ 3.1 ตามลำดับ ผู้ตอบแบบสอบถามมีวุฒิการศึกษาทาง บาลีเปรียญธรรม 1-2 ประโยคมากที่สุด จำนวน 51 รูป คิดเป็นร้อยละ 26.4 รองลงมาคือวุฒิ การศึกษาทางบาลีเปรียญธรรม 3 ประโยค จำนวน 19 รูป คิดเป็นร้อยละ 9.8 มีวุฒิการศึกษา ทางบาลีเปรียญธรรม 4 ประโยค จำนวน 16 รูป คิดเป็นร้อยละ 8.3 มีวุฒิการศึกษาทางบาลี เปรียญธรรม 6 ประโยค จำนวน 4 รูป คิดเป็นร้อยละ 2.1 และมีวุฒิการศึกษาทางบาลีเปรียญ ธรรม 5 ประโยค จำนวน 2 รูป คิดเป็นร้อยละ 1.0 ผู้ตอบแบบสอบถามมีวุฒิการศึกษาทางโลก ระดับประถมศึกษาจำนวน 58 รูป คิดเป็นร้อยละ 30.1 รองลงมาคือวุฒิการศึกษาทางโลกระดับ

ปริญญาตรีจำนวน 43 รูป คิดเป็นร้อยละ 22.3 มีวุฒิการศึกษาทางโลกระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. จำนวน 39 รูป คิดเป็นร้อยละ 20.2 มีวุฒิการศึกษาทางโลกระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจำนวน 29 รูป คิดเป็นร้อยละ 15.0 มีวุฒิการศึกษาทางโลกระดับอนุปริญญา/ปวส.จำนวน 5 รูป คิดเป็นร้อยละ 2.6 มีวุฒิการศึกษาทางโลกระดับปริญญาโท จำนวน 17 รูป คิดเป็นร้อยละ 8.8 และมีวุฒิการศึกษาทางโลกระดับปริญญาเอก จำนวน 2 รูป คิดเป็นร้อยละ 1.0 ตามลำดับ

2.ภาวะผู้นำของเจ้าอาวาส ในเขตการปกครองคณะสงฆ์ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำของเจ้าอาวาสในเขตการปกครองคณะสงฆ์ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคายโดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

2.1 ภาวะผู้นำแบบสนับสนุนพบว่าโดยภาพรวมและรายข้อทุกข้อ อยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ข้อ 7 เจ้าอาวาสให้ความเสมอภาคต่อการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชา รองลงมา คือ ข้อ 6 เจ้าอาวาสให้การยอมรับนับถือผู้ใต้บังคับบัญชา ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ข้อ 2 เจ้าอาวาสมีความเมตตา เห็นอกเห็นใจ เข้าใจความรู้สึกเกี่ยวกับปัญหาต่างๆของผู้ใต้บังคับบัญชา

2.2 ภาวะผู้นำแบบสั่งการพบว่าโดยภาพรวมและรายข้อทุกข้อ อยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ข้อ 13 เจ้าอาวาสตัดสินใจทุกเรื่องคนเดียว แล้วสั่งให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติตาม รองลงมา คือ ข้อ 14 เจ้าอาวาสอธิบายหรือชี้แจงให้ผู้ใต้บังคับบัญชาทราบถึงความคาดหวังของวัด ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ข้อ 11 เจ้าอาวาสไว้วางใจผู้ใต้บังคับบัญชาในการปฏิบัติงาน

2.3 ภาวะผู้นำแบบมุ่งความสำเร็จพบว่าโดยภาพรวมและรายข้อทุกข้อ อยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ข้อ 21 เจ้าอาวาสมีความมั่นใจว่าผู้ใต้บังคับบัญชาจะสนองงานท่านให้เกิดประสิทธิผลสูงสุด รองลงมา คือ ข้อ 20 เจ้าอาวาสมีความมั่นใจว่าผู้ใต้บังคับบัญชาจะสามารถปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้เป็นอย่างดี ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ข้อ 19 เจ้าอาวาสแสวงหาแนวทางการปรับปรุงการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง

2.3 ภาวะผู้นำแบบให้มีส่วนร่วมพบว่าโดยภาพรวมและรายข้อทุกข้อ อยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ข้อ 26 เจ้าอาวาสมีการจูงใจให้ผู้ใต้บังคับบัญชาร่วมมือ

ปฏิบัติงาน รองลงมา คือ ข้อ 28 เจ้าอาวาสแสดงให้เห็นให้ผู้ได้บังคับบัญชารู้สึกเสมอว่าทุกคนมีความสำคัญในการปฏิบัติงานให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมาย ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ข้อ 25 เจ้าอาวาสเปิดโอกาสให้ผู้ได้บังคับบัญชามีส่วนร่วมและยอมรับผลการตัดสินใจร่วมกันก่อนปฏิบัติงาน

3.การปฏิบัติตนตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของเจ้าอาวาสในเขตการปกครองคณะสงฆ์อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของเจ้าอาวาสในเขตการปกครองคณะสงฆ์ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคายโดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

3.1 ด้านทาน พบว่า โดยภาพรวมและรายข้อทุกข้อ อยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือข้อ 3 เจ้าอาวาสเป็นผู้ให้การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ แก่ผู้ได้บังคับบัญชา รองลงมา คือ ข้อ 1 เจ้าอาวาสมีการให้ความช่วยเหลือ จัดสรรทุนการศึกษาแก่ภิกษุสามเณรอย่างสม่ำเสมอ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ข้อ 6 เจ้าอาวาสได้ให้ของขวัญและกำลังใจแก่ผู้ได้บังคับบัญชาเสมอ

3.2 ด้านปิยวาจา พบว่า โดยภาพรวมและรายข้อทุกข้อ อยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ข้อ 13 เจ้าอาวาสไม่กล่าววาจาส่อเสียด สร้างความรู้สึกสะเทือนใจ น้อยใจ ให้กับสัทธิวิหาริก รองลงมา คือ ข้อ 11 เจ้าอาวาสมักกล่าวยกย่อง และชมเชยสัทธิวิหาริกที่ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติงาน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ข้อ 10 เจ้าอาวาสเป็นผู้ที่พูดจาด้วยความจริงใจไม่มีเสแสร้งหรือหลอกให้ทำ

3.3 ด้านอัตถจริยา พบว่า โดยภาพรวมและรายข้อทุกข้อ อยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ข้อ 21 เจ้าอาวาสส่งเสริมให้สัทธิวิหาริกไปฝึกอบรมเพิ่มพูนความรู้ ความชำนาญในหน้าที่ตน รองลงมา คือ ข้อ 18 เจ้าอาวาสมักจะชักนำสัทธิวิหาริกให้ประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ดีงาม ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ข้อ 15 เจ้าอาวาสมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับสัทธิวิหาริกทุกคน

3.4 ด้านสมานัตตตา พบว่า โดยภาพรวมและรายข้อทุกข้อ อยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ข้อ 23 เจ้าอาวาสเป็นผู้ที่ปฏิบัติตนในตำแหน่งหน้าที่การงานได้อย่างเสมอต้นเสมอปลาย รองลงมา คือ ข้อ 24 เจ้าอาวาสวางตนเป็นกลาง รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น หรือคำติชมจากผู้อื่นด้วยความจริงใจ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ข้อ 28 เจ้าอาวาสบริหารงานด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต โดยไม่ใช้หน้าที่แสวงหาผลประโยชน์ส่วนตน

4. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของเจ้าอาวาสกับหลักสังคหวัตถุ 4 ในเขตการปกครองคณะสงฆ์ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของเจ้าอาวาสกับหลักสังคหวัตถุ 4 ในเขตการปกครองคณะสงฆ์ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย พบว่า

ภาวะผู้นำของเจ้าอาวาส (x_0) กับหลักสังคหวัตถุ 4 (y_0) ในเขตการปกครองคณะสงฆ์ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านที่มีความสัมพันธ์สูงที่สุดคือ ด้านภาวะผู้นำแบบมุ่งความสำเร็จ (x_3) กับด้านอัตถจริยา (y_3) ($r=0.808$) รองลงมา คือ ด้านภาวะผู้นำแบบให้มีส่วนร่วม (x_4) กับด้านสมานัตตตา (y_4) ($r=0.769$), ด้านภาวะผู้นำแบบสั่งการ (x_2) กับด้านปิยวาจา (y_2) ($r=0.742$) ตามลำดับ ด้านที่มีความสัมพันธ์ต่ำที่สุด คือ ด้านภาวะผู้นำแบบสนับสนุน (x_1) กับด้านทาน (x_1) ($r=0.735$)

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ภาวะผู้นำของเจ้าอาวาสตามหลักสังคหวัตถุ 4 ในเขตการปกครองคณะสงฆ์ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย

พบว่า ภาวะผู้นำของเจ้าอาวาสในเขตการปกครองคณะสงฆ์อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากสอดคล้องกับผลวิจัย ของ Phrakruphairajpattarakhun (2012) ได้ทำการวิจัยเรื่องภาวะผู้นำของเจ้าอาวาสในอำเภอ กำแพงแสน จังหวัดนครปฐม พบว่า ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของพระภิกษุต่อภาวะผู้นำของเจ้าอาวาสในอำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ทั้ง 7 ด้าน พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ควรควรเปิดโอกาสให้ผู้ได้บังคับบัญชาได้แสดงความคิดเห็นและกำหนดแผนนโยบายให้มีความรู้สึกเป็นผู้นำมีส่วนร่วมแก้ไขปัญหา รวมถึงการรับทราบการจัดการงบประมาณอย่างคุ้มค่าเกิดประโยชน์ต่อวัด

1.2 ควรรู้จักและเข้าใจระเบียบกฎเกณฑ์การทำหน้าที่ของเจ้าอาวาสตามกฎหมาย ตลอดจนนำหลักสังคหวัตถุ 4 มาใช้อย่างเต็มความสามารถ

1.3 ควรกำหนดเป้าหมายและแนวทางในการปฏิบัติเรียกร้องให้ผู้ได้บังคับบัญชา ปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบต่างๆ ตลอดจนเอาใจใส่ในวิถีความเป็นอยู่ของผู้ได้บังคับบัญชา และให้ความสำคัญกับพุทธบริษัททั้ง 4 ด้วยการยึดหลักสังคหวัตถุ 4 อย่าง เป็นกลาง ไม่เลือกปฏิบัติ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรนำความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของเจ้าอาวาส กับหลักสังคหวัตถุ 4 ไป ทำวิจัยเชิงปฏิบัติเพื่อนำให้เกิดการพัฒนาในพระศาสนาต่อไป

2.2 ควรรู้จักและเข้าใจระเบียบกฎเกณฑ์ของหลักธรรมตามหลักสังคหวัตถุ 4 รวมถึง ใช้หลักการวางแผนนโยบายให้เหมาะสมสอดคล้องกับงานคณะสงฆ์

2.3 ควรเข้าใจในการกำหนดนโยบายหรือโครงการให้เหมาะสมกับระยะเวลา อีกทั้ง สามารถจัดลำดับความสำคัญของปัญหาก่อนหลังได้ดีทันต่อเหตุการณ์

2.4 ควรกำหนดเป้าหมายและแนวทางในการปฏิบัติเรียกร้องให้ผู้ได้บังคับบัญชา ปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบต่างๆ

2.5 ควรมุ่งเน้นการเป็นผู้นำที่ให้ความสำคัญกับการบริหารงานทางการคณะสงฆ์ให้ ครอบคลุมทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ การปกครอง การศาสนศึกษา การเผยแผ่ การสาธารณูปการ การศึกษาสงเคราะห์และการสาธารณสงเคราะห์ ซึ่งจะเป็นผลดีต่อปฏิบัติตนและสร้างศรัทธา ให้แก่พุทธบริษัททั้ง 4

2.6 ควรควรเปิดโอกาสให้ผู้ได้บังคับบัญชาได้แสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วม แก้ไขปัญหาอย่างเต็มความสามารถ

เอกสารอ้างอิง

Cuekea P. (2002). Thai society. Bangkok : Chao Phraya Printing House.

Phrakruphairojpattarakhun. (2012). Leadership of the abbot in Kamphaengsaen Nakhon Pathom. Master Thesis, Graduate School: Mahachulalongkornrajavidyalaya University.

Phrasripariyadtimoree. (2000). Politics is not a monastic matter. Bangkok :
Reunkae Printing.

ความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิภาพการปฏิบัติ
หน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอกันทรวิชัย
จังหวัดมหาสารคาม*

THE RELATIONSHIP BETWEEN GHARAVASADHAMMA AND
EFFICIENCY OF STAFF PERFORMANCE OF SUBDISTRICT
ADMINISTRATIVE ORGANIZATION, KANTHARAWICHAH DISTRICT,
MAHASARAKHAM PROVINCE

บุญมี นามพุธา

Boonmee Namputha

ปชาบดี แยมสุนทร

Phatcharee Chamnansil

ปัญญา คล้ายเดช

Panya Klaydesh

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand

Email: boonmee1234@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอกันทรวิชัยจังหวัดมหาสารคาม 2) เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอกันทรวิชัย 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอกันทรวิชัย 4) เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอกันทรวิชัย เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้เครื่องมือการวิจัย คือ แบบสอบถาม โดยแจกแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างคือ บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขต อำเภอกันทร

* Received 15 February 2022; Revised 27 February 2022; Accepted 21 March 2022

วิจัย จำนวน 187 ฉบับสถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า 1) การปฏิบัติตามหลักจรรยาบรรณของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอกันทรวิชัย โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากร โดยรวมอยู่ในระดับมาก 3) ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ พบว่าการปฏิบัติตามหลักจรรยาบรรณมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 จึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับต่ำ ($r=.263$) 4) แนวทางการพัฒนา คือ องค์กรควรจัดอบรมเพื่อเสริมสร้างทักษะและองค์ความรู้ใหม่ให้เหมาะสมกับบุคลากรและสถานการณ์เช่น โครงการอบรมระยะ โครงการฝึกอบรมเมื่อมีมีกฎระเบียบใหม่ เป็นต้น บุคลากรควรมีความอดทนอดกลั้น ไม่ท้อแท้ เมื่อประสบปัญหาในการปฏิบัติ มีความเอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่ ซื่อสัตย์จริงใจ ทั้งต่อองค์กรและสังคม

คำสำคัญ: จรรยาบรรณ, ประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่

Abstract

The objective of this research aims 1) to study a behave according virtues for lay people of personnel Subdistrict Administrative Organization the Kantharawichai District 2) to study efficiency duties of personnel Subdistrict Administrative Organization the Kantharawichai District 3) to study the relationship between the virtues for lay people and efficiency duties of personnel Subdistrict Administrative Organization the Kantharawichai District 4) to study development with efficiency duties of personnel Subdistrict Administrative Organization the Kantharawichai District. The quantitative research, researchers used questionnaires by using a questionnaire. The questionnaires to sample is a personnel Subdistrict Administrative

Organization the Kantharawichai District, Maha Sarakham Province the number 187 edition. Statistics used were Frequency, Percentage, Average (Mean), Standard Deviation and the Pearson's Product Moment Correlation Coefficient.

The results showed that : 1) A behave according virtues for lay people of personnel subdistrict administrative organization the Kantharawichai district. Were at the highest level. 2) The efficiency of duty of personnel, overall in the high. 3) Correlation analysis showed that behave according virtues for lay people is a relationship to the efficiency of duty of personnel statistical significance is 0.01, according to the hypothesis. By positive correlation coefficient was low ($r = .263$). 4) The development of the organization should be a training for to strengthen the skills and knowledge news to the appropriate with a personel and circumstances. such as the project Dhamma training, Project training on the new rules etc.. People should have patience, tolerance, not discouraged, when facing problems in practice, there leniency, honesty. Both the organization and society.

Keywords: Virtues for Lay People, Effectiveness

บทนำ

การปกครองท้องถิ่น (Local Government) ถือว่าเป็นหัวใจและเป็นรากฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตยเพราะเป็นองค์กรที่กระจายอำนาจการปกครองให้กับประชาชนอย่างแท้จริงและเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองการบริหารการตรวจสอบและควบคุมการดำเนินงานท้องถิ่นของตนตามวิถีทางประชาธิปไตยให้เป็นไปในทิศทางที่ตนปรารถนาอันเป็นสิทธิโดยชอบธรรมตามรัฐธรรมนูญ อีกทั้งยังเป็นการยอมรับในคุณค่าศักดิ์ศรีและความสำคัญของประชาชนในท้องถิ่นให้รู้สึกว่าคุณค่าตนมีความเกี่ยวข้องมีส่วนได้ส่วนเสียในการบริหารที่ตนได้เข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองไม่ว่าจะเป็นการเลือกตั้งการควบคุมการตรวจสอบและการถอดถอนเป็นต้นให้เกิดความรับผิดชอบเกิดความหวงแหนและปกป้องผลประโยชน์อันพึงมีต่อท้องถิ่นที่ตนอยู่อาศัยและเป็นกลไกในการดำเนินงานเพื่อประโยชน์

ส่วนรวมร่วมกันของประชาชนในท้องถิ่นอันจะนำมาซึ่งความเลื่อมใสศรัทธาในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยในที่สุด องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งซึ่งจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๔๗ มีฐานะเป็นนิติบุคคลโดยมีเจตนารมณ์เพื่อกระจายอำนาจการปกครองการบริหาร และการตัดสินใจของรัฐบาลส่วนกลางและส่วนภูมิภาคไปสู่ประชาชนในพื้นที่ระดับตำบลเพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เรียนรู้ได้แก้ไขปัญหาและสนองตอบความต้องการของตนเองโดยการเข้าไปมีส่วนร่วมทางด้านการปกครองการบริหารที่เรียกว่าการปกครองตนเอง (Local Self Government) ตามระบอบประชาธิปไตยองค์การบริหารส่วนตำบลจึงเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุดคือมีสมาชิกสภาและผู้บริหารที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนในตำบลมีการบริหารงานโดยให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการให้คำปรึกษาแนะนำตัดสินใจกำหนดทิศทางและวางแผนพัฒนาตำบลกำกับดูแลและตรวจสอบการปฏิบัติงานของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลการบริหารงานก็ย่อมสามารถที่จะแก้ไขปัญหาและตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นระดับตำบลตรงเป้าหมายและมีประสิทธิภาพอันจะส่งผลให้ประชาชนในตำบลมีความรู้สึกเชื่อมั่นและศรัทธาต่อองค์การบริหารส่วนตำบลของตนและเป็นเครื่องมือที่ดีสำหรับนักการเมืองท้องถิ่นที่จะก้าวและพัฒนา องค์การบริหารส่วนตำบลมีภาระหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาตำบล การจัดทำร่างข้อบัญญัติและข้อบังคับตำบล การประชุมสภา การจัดทำระเบียบสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล คณะผู้บริหาร พนักงานส่วนตำบล ลูกจ้าง พนักงานจ้าง การเลือกตั้ง งานเกี่ยวกับกฎหมายและคดี การประณีประนอม ข้อพิพาทต่างๆ งานส่งเสริมการเกษตร การท่องเที่ยว การศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม การดำเนินงานตามนโยบายของรัฐบาล แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม การให้คำปรึกษาใน หน้าที่และความรับผิดชอบการ ปกครองบังคับบัญชา พนักงานส่วนตำบล ลูกจ้าง พนักงานจ้าง การบริหารงานบุคคล ขององค์การบริหารส่วนตำบลทั้งหมด การดำเนินการเกี่ยวกับการอนุญาตต่างๆ รวมทั้งกำกับและเร่งรัดการปฏิบัติราชการของส่วนราชการในองค์การบริหารส่วนตำบล ให้เป็นไปตามนโยบายแนวทางและแผนการปฏิบัติราชการ ขององค์การบริหารส่วนตำบล รวมถึงปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง

อย่างไรก็ตามองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม เป็นส่วนหนึ่งของการปกครองส่วนท้องถิ่นของประเทศไทย มีบทบาท ภาระหน้าที่ ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 (แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 5 พ.ศ. 2546) (โกวิทย์ พวงงาม, 2552) ซึ่งการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรในหน่วยงานจะมีผลต่อสภาพสังคมนั้นๆ จากการศึกษาพบว่าในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลประสบปัญหาหลายประการ เช่น เจ้าหน้าที่ไม่มีจรรยาบรรณปฏิบัติงาน คุณธรรม

จริยธรรมน้อย ไม่มีการพัฒนาตัวเอง เกิดอคติในหน่วยงาน ไม่รอบคอบในการปฏิบัติงาน ไม่มีความเสมอภาคในการให้บริการ ใช้ทรัพยากรของหน่วยงานอย่างสิ้นเปลือง ไม่มีความรับผิดชอบ ในหน้าที่ของตนเอง เห็นแก่ตัวไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น การทำงานไม่มีความต่อเนื่อง และประสิทธิภาพในการทำงานน้อย บุคลากรองค์กรบริหารส่วนตำบลยังขาดความเข้าใจใน บทบาทอำนาจและหน้าที่รวมถึงการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่นั้นๆว่าจะดำเนินการอย่างไร หรือกล่าวได้ว่ายังขาดทักษะในการปฏิบัติตามหน้าที่ขาดคู่มือที่จะแนะนำการทำงานตาม อำนาจหน้าที่ที่เป็นรูปธรรมเข้าใจง่ายและปฏิบัติได้ปฏิบัติงานตามใจตัวเองและพวกพ้องไม่ยึด กฎระเบียบและข้อบังคับซึ่งแสดงให้เห็นถึงการปฏิบัติงานที่ยังไม่มีประสิทธิภาพยังคงต้อง ปรับปรุงแก้ไข

หลักธรรมในพระพุทธศาสนาถือได้ว่าสนับสนุนการปกครองในระบอบประชาธิปไตย เพราะสอนให้คนมีความเสมอภาคและเสรีภาพไม่ได้บังคับให้เชื่อสอนให้คนใช้เหตุผลสอนให้ สังคมเกิดความสามัคคีกันและรวมกลุ่มสอนให้คนประพฤติดีมีศีลธรรมหลักขรรยาวาสธรรม 4 เป็นคุณสมบัติของผู้ประสบความสำเร็จในการดำเนินชีวิต เป็นธรรมที่สร้างความซื่อสัตย์สุจริต ผิดคน ช่มใจ ยับยั้งตนไม่ให้หลงไปทำผิด อดทนต่ออุปสรรคและปัญหาต่างๆและเสียสละแก่ ส่วนรวมจึงต้องการนำหลักขรรยาวาสธรรม 4 มาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานขององค์การบริหาร ส่วนตำบลในเขตอำเภอกันทรวิชัยเพื่อจะช่วยให้การปฏิบัติประสบผลสำเร็จเสริมสร้างความ มั่นคงของการพัฒนาท้องถิ่นจึงให้คนมาร่วมกันทำกิจกรรมเกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่นยัง นำไปสู่การกำหนดวิสัยทัศน์และทิศทางการพัฒนาท้องถิ่นในอนาคตเป็นหลักในการแก้ไข ปัญหาการพัฒนาท้องถิ่นโดยมติของส่วนรวมและเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในท้องถิ่น โดยเฉพาะนักการเมืองท้องถิ่นให้มีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคมและใส่ใจต่อปัญหาของท้องถิ่น เป็นพลังในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชันและประพฤติมิชอบของนักการเมือง ท้องถิ่น

การปฏิบัติหน้าที่ให้สำเร็จผลที่พึงประสงค์นั้น นอกจากจะอาศัยความรู้ความสามารถ ในทางวิชาการแล้ว ผู้บริหารควรตระหนักถึงความสำคัญของแผนยุทธวิธี โดยอาศัย ความสามารถและคุณธรรม (พระปลัดเกษภา มหาปญโญ (ผาทอง), 2559) อันเป็นรากฐานทาง จิตใจที่ดี คือความหนักแน่น มั่นคงในสุจริตธรรมและความมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติหน้าที่ให้จนสำเร็จ ทั้งต้องมีกุศโลบายหรือวิธีการอันแยบคายในการปฏิบัติงาน ประกอบพร้อมกันด้วยจึงจะ สัมฤทธิ์ผลที่แน่นอน และบังเกิดประโยชน์อันยั่งยืนทั้งแก่ตนเองและแผ่นดิน

จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมาธรรมต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอกันทรวิชัย เพื่อที่จะนำไปสู่การบูรณาการและสร้างแนวทางพัฒนาการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด และทำให้เกิดความเจริญรุ่งเรืองสงบร่มเย็นเป็นสุขในสังคมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการปฏิบัติตามหลักธรรมาธรรมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม
2. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมาธรรมกับประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม
4. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรตามหลักธรรมาธรรมกับขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมาธรรมกับประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม” ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากร ได้แก่ บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขต อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 350 คน (ข้อมูลสถิติ พนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอกันทรวิชัย ประจำปีงบประมาณ, 2559)
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักทางวิชาการ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากนั้นนำมากำหนดกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย กำหนดนิยามและเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

3.2 การหาความแม่นยำ (Validity) โดยนำแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาได้สร้างขึ้นไปเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ เพื่อทำการตรวจสอบความถูกต้องเชิงเนื้อหาของคำถามในแต่ละข้อว่าตรงตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาคั้งนี้หรือไม่ และนำมาแก้ไขปรับปรุงเพื่อดำเนินการขั้นต่อไป

3.1 การทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปทำการทดสอบก่อนเก็บข้อมูลจริง (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มที่จะศึกษาจำนวน 30 คน จากนั้นนำแบบสอบถามที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยวิธีการหาค่าความสอดคล้องภายใน (Internal Consistency Method) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์คอนบาคอัลฟา (Cronbach's Alpha Coefficients) ผลการทดสอบพบว่า มีความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.85 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

4.1 ใช้สถิติจำนวน (Frequency) และร้อยละ (Percentage) อธิบายปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการนำเสนอเป็นตารางประกอบการบรรยายผล

4.2 ใช้สถิติวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) อธิบายข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างหลักสังคหวัตถุ 4 กับประสิทธิภาพการบริหารานบุคคลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น นำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

4.3 การวัดค่าตัวแปร ประกอบด้วย การปฏิบัติตนตามหลักสังคหวัตถุ 4 โดยคำตอบเป็นแบบประเมินค่า (Rating Scale) สร้างคำตอบตามแนวของลิเคิร์ท (Likert) มีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ

4.4 การวัดค่าตัวแปร ประกอบด้วย ประสิทธิภาพการบริหารานบุคคลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น โดยคำตอบเป็นแบบประเมินค่า (Rating Scale) สร้างคำตอบตามแนวของลิเคิร์ท (Likert) มีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ

4.5 การวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Correlation Coefficient) หรือค่า r เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่าง 2 ตัวแปรที่สนใจ และการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ด้วยการ วิเคราะห์การถดถอยอย่างง่าย (Simple Regression

Analysis) เพื่อความสัมพันธ์ระหว่างหลักสังคหวัตถุ 4 กับประสิทธิภาพการบริหารงานบุคคลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

ผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมาภิบาลกับการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากร องค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม” ผู้วิจัยพบประเด็นของผลการวิจัยที่สามารถนำมาเสนอเพื่อทำการสรุปผลการวิจัย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. การปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม

ผลการวิจัยพบว่า วิจัยการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุดมาก ($\bar{X} = 4.58$) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ด้าน และมาก 2 ด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ หลักสัจจะ ($\bar{X} = 4.84$) หลักทมะ ($\bar{X} = 4.64$) หลักขันติ ($\bar{X} = 4.47$) หลักจาคะ ($\bar{X} = 4.36$) และ ตามลำดับ

2. ประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม

ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 14 ข้อ อยู่ในระดับมาก 5 ข้อ อยู่ในระดับปานกลาง 1 ข้อ ข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือบุคลากรต้องนำเสนอผลงานของตนอย่างซื่อตรง ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต บริการประชาชนด้วยความยินดีและความเต็มใจ รวมถึงการต้องมีความตรงต่อเวลาในการปฏิบัติงาน และปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความรู้ความสามารถ ควรชี้แจง แนะนำ การปฏิบัติงานอย่างเป็นขั้นตอนแก่ผู้มาใช้บริการ เอาใจใส่ทุกคนในองค์กร บุคลากรจำเป็นต้องประพฤติอยู่ในกฎระเบียบ ข้อบังคับก็ได้ ต้องปฏิบัติหน้าที่อย่างรอบคอบ สมเหตุสมผล เปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

3. ความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม

ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติตนตามหลักธรรมาภิบาล มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 จึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับต่ำ ($r=.263$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า การปฏิบัติตนตามหลักธรรมาภิบาล และด้านสัจจะ มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 เชิงบวกอยู่ในระดับปานกลาง ($r=.416$) และระดับต่ำ ($r=.236$) ตามลำดับ ส่วนการปฏิบัติตนตามหลักซันติและหลักจาคะ ไม่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายผล

ผู้วิจัยสามารถนำเสนอการอภิปรายประกอบแนวคิดทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. การปฏิบัติตนตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม

การปฏิบัติตนตามหลักธรรมาภิบาล โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด คือ หลักสัจจะ หลักธรรมาภิบาล ระดับมาก คือ หลักซันติ หลักจาคะ ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมหมาย รัตตัญญู เรื่อง ศึกษาความพึงพอใจการปฏิบัติงานของข้าราชการและลูกจ้างในกรมชลประทานตามหลักธรรมาภิบาล 4 พบว่า ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านสัจจะ ด้านธรรมาภิบาล ด้านซันติและด้านจาคะ ตามลำดับ ด้านสัจจะ คือ เจ้าหน้าที่ต้องมีความซื่อสัตย์ต่อกันความจริงใจ พูดจริงทำจริง ความเชื่อถือ และการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย ด้านธรรมาภิบาล คือ การรู้จักข่มใจตนเอง การยอมรับความคิดเห็นและให้ความสำคัญผู้อื่นความ กระตือรือร้นในการหาความรู้เพิ่มเติม การรับฟังคำตำหนิและพร้อมที่จะแก้ไข และ การหมั่น แสวงหาความรู้ อยู่เป็นนิจ ด้านซันติ คือ ความอดทนการดำหนิติเตียน ความขยันในการ ทำงาน ความตรงต่อเวลา การยอมรับการเปลี่ยนแปลง และการปฏิบัติ และการปฏิบัติงานอยู่เหมาะสม และด้าน

จากะ ได้แก่ การเสียสละมุ่งมั่นทำหน้าที่ได้ทำงานเป็นทีม การเสียสละ เวลาพักผ่อนทำงานให้สำเร็จ การช่วยเหลือเพื่อนร่วมงานทำงานทันเวลา และความเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม (สมหมาย รัตตัญญู, 2552)

2. ประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม

ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก อภิปรายผลได้ว่า บุคลากรรับผิดชอบในผลงานของตนเอง ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต ให้บริการประชาชนด้วยความยินดีและความเต็มใจ รวมถึงตรงต่อเวลาในการปฏิบัติงาน ปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความรู้ความสามารถ มีการชี้แจง แนะนำ การปฏิบัติงานอย่างเป็นขั้นตอนแก่ผู้มาใช้บริการ เอาใจใส่ทุกคนในองค์กร และประพฤติอยู่ในกฎระเบียบ ข้อบังคับ ปฏิบัติหน้าที่อย่างรอบคอบ สมเหตุสมผล เปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ทิพาวิธ เมฆสุวรรณ กล่าวว่า ประสิทธิภาพเป็นสิ่งที่วัดได้หลายมิติ ตามแต่วัตถุประสงค์ที่ต้องการพิจารณา ได้แก่ ประสิทธิภาพในมิติของกระบวนการบริหาร (Process) ได้แก่การทำงานที่ได้มาตรฐาน รวดเร็ว ถูกต้อง และใช้เทคนิคที่สะดวกขึ้นกว่าเดิม หรือ ประสิทธิภาพในมิติของผลผลิตและผลลัพธ์ คือการทำงานที่มีคุณภาพเกิดประโยชน์ต่อสังคม ทันทเวลาผู้ปฏิบัติงานมีจิตสำนึกที่ดีต่อการทำงานและให้บริการเป็นที่พอใจของลูกค้า หรือผู้มารับบริการ การปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต

3. ความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมาธรรมกับประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม

ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติตนตามหลักธรรมาธรรม มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 จึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับต่ำ อภิปรายผลได้ว่า บุคคลากรที่ประพฤติปฏิบัติตนอย่างเต็มความรู้ความสามารถเป็นคุณสมบัติ รู้จักควบคุมอารมณ์ในการดำเนินชีวิต ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค มีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ทั้งต่อประชาชนและต่อชุมชน มีความสัมพันธ์ต่ำกับ

ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานอาจเนื่องมาจากการดำเนินชีวิตประจำวันของแต่ละบุคคลมีความแตกต่างกันกับการปฏิบัติหน้าที่ และบุคคลกรนำหลักธรรมมาประยุกต์ใช้น้อยมาก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด สัญญา สัญญาวิวัฒน์ กล่าวถึง ประสิทธิภาพเป็นการวัดผลการทำงานขององค์กร ว่าทำงานได้ปริมาณมากน้อยแค่ไหน คุณภาพงานดีมากน้อยแค่ไหน ใช้เงินใช้เวลา ใช้แรงงานไปมากน้อยแค่ไหน เป็นผลดีต่อผู้รับบริการมากน้อยแค่ไหน โดยรวมความมีประสิทธิภาพจึง หมายถึง การทำงานให้ได้ปริมาณและคุณภาพมาก องค์กรมีความสมัครสมานสามัคคี มีสันติภาพและความสุขร่วมกันเป็นผลดีต่อส่วนรวมและผู้รับบริการแต่ใช้เวลาแรงงานและงบประมาณน้อย (สัญญา สัญญาวิวัฒน์, 2544)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

- 1.1 องค์กรควรมีนโยบายการนำหลักธรรมาธรรม 4 มาใช้กับบริหารงานและพัฒนาองค์กรให้เป็นระบบ
- 1.2 องค์กรควรที่จะมีนโยบายการให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาต่างๆ เพื่อมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน
- 1.3 องค์กรมีนโยบายเกี่ยวกับการสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติหน้าที่ให้กับบุคลากร
- 1.4 องค์กรควรจัดให้มีคณะกรรมการประเมินผลประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม
- 1.5 องค์กรควรมีการกิจกรรมระหว่างบุคลากรกับชุมชนเพื่อสานความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

- 2.1 บุคลากรควรนำหลักธรรมาธรรม 4 และหลักธรรมอื่นๆมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลทั้งต่อองค์กรและตนเอง
- 2.2 บุคลากรควรสร้างความรู้ความเข้าใจและพัฒนาตนเองในปฏิบัติหน้าที่ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในเกิดขึ้นกับองค์กรและเป็นการบริการประชาชนให้ดีที่สุด
- 2.3 บุคลากรควรปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ ขยันหมั่นเพียร ซื่อสัตย์ สุจริต และเป็นเที่ยงตรงทั้งต่อองค์กรและชุมชน

2.4 บุคลากรควรในความร่วมมือในกิจกรรมการสร้างความสามัคคีภายในองค์กร และชุมชนในกิจกรรมต่างๆ เช่น กิจกรรมกีฬา กิจกรรมปลูกป่ารักษสิ่งแวดล้อม กิจกรรมปันทั้ง อำเภอ เป็นต้น

2.5 เมื่อเกิดความขัดแย้งเกิดขึ้นควรปรับความเข้าใจเพื่อไม่สร้างปัญหาให้เกิดขึ้น ในองค์กร

3. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรศึกษาการนำหลักพุทธธรรมอื่นๆ เช่น สาราณียธรรม พรหมวิหาร 4 สังคห วัตถุ 4 มาบูรณาการเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพประสิทธิผลในการปฏิบัติหน้าที่ต่อไป

3.2 ควรศึกษาวิจัยกระบวนการสร้างแรงจูงใจนำหลักธรรมมาพัฒนาประสิทธิภาพ ในการปฏิบัติหน้าที่

3.3 ควรศึกษาวิจัยความพึงพอใจของประชาชนกับการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น

3.4 ควรศึกษาปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพต่อการปฏิบัติงาน

3.5 ควรศึกษาแบบเจาะลึกเกี่ยวกับปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพหรือ ประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานเพื่อให้ได้มาซึ่งแนวทางการพัฒนาที่ชัดเจน

เอกสารอ้างอิง

โกวิทย์ พวงงาม. (2552). การปกครองท้องถิ่นไทยหลักการและมิติใหม่ในอนาคต.

กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิญญูชน.

ข้อมูลสถิติ พนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอกันทรวิชัย ประจำปีงบประมาณ 2558 สํารวจเมื่อ 5 เมษายน 2559.

ทิพาวดี เมฆสุวรรณ. การส่งเสริมประสิทธิภาพในส่วนราชการ. (2538). กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน.

พระปลัดเกษฎา มหาปัญญา (ผาทอง). (2559). ยุทธศาสตร์การพัฒนาประชาธิปไตยและ กระบวนการประชาธิปไตยภายใต้กระบวนการทัศน์หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา. วารสาร ธรรมทรรศน์. 16(2), 268-269.

สมหมาย รัตตัญญู. (2552). ศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการและลูกจ้างใน
กรมชลประทานตามหลักธรรมาภิบาล 4. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. มหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย.

สัญญา สัญญาวิวัฒน์. (2544). ทฤษฎีองค์การประสิทธิภาพ. รวมบทความสังคมวิทยาและ
มานุษยวิทยา. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะรัฐศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วิธีการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ*

THE GUIDELINES FOR PREVENTION AND SUPPRESSION OF THE CORRUPTION IN THE GOVERNMENT AGENCIES

กัญจira วิจิตรวัชรารักษ์

Kanjira Wijitwatcharak

พระมหาอรุณ ปญญารุโณ

Phramaha Arun Panyaruno

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Mahamakut Buddhist University, Thailand

Email: kanjira9@gmail.com

บทคัดย่อ

ประเทศไทยมีปัญหาการทุจริตมาเป็นเวลานาน ตั้งแต่สมัยสุโขทัย อยุธยา รัตนโกสินทร์ จนถึงปัจจุบัน การทุจริตและความประพฤติมิชอบเป็นการปฏิบัติ เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรมิชอบเพื่อตนเองและพวกพ้อง การทุจริตจึงเป็นการกระทำที่ไม่ถูกต้อง เป็น การประพฤติดัช รับสินบน การคดโกง ไม่สุจริต ไม่ซื่อตรง และไม่ซื่อสัตย์ มีพฤติกรรมหา ผลประโยชน์ส่วนตนมากกว่าประโยชน์ส่วนรวม ส่วนมากที่พบเห็นจะอยู่ในรูปแบบการทุจริต เจริญนโยบาย ผลประโยชน์ทับซ้อน เช่น การทุจริตจากวัคซีน Covid-19 การสั่งซื้อถุงมือ พลาสติก แมส หรือหน้ากากอนามัย

แนวทางแก้ไขปัญหาการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในสังคมไทย นอกจากจะมี มาตรการทางกฎหมายในการปราบปรามแล้ว ควรนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการปฏิบัติงาน ของเจ้าหน้าที่ภาครัฐอย่างเคร่งครัดต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ และควรจะต้องสร้างเครื่อง หมายความดีให้เกิดขึ้นกับตนเอง ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ เช่น หลักคุณธรรมและจริ ยะธรรม มีจิตสำนึกที่ดี ทั้งกาย วาจา และจิตใจ “ทำดี พุทธิ คิดดี” และอีกประการหนึ่งที่ขาด ไม่ได้คือการนำเอาหลักเศรษฐกิจพอเพียงนำมาใช้ในการดำเนินชีวิต ซึ่งเป็นปรัชญาที่ชี้แนะ แนวทางในการดำเนินชีวิตของประชาชนทุกระดับรวมถึงรัฐบาลและข้าราชการของรัฐในการ

* Received 3 February 2022; Revised 15 March 2022; Accepted 7 April 2022

ปฏิบัติงานและการพัฒนาบริหารประเทศ ซึ่งเป็นแนวทางให้การป้องกันและปราบปรามการทุจริต เพื่อสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างมั่นคงและยั่งยืนตลอดไปในอนาคต

คำสำคัญ: การป้องกัน, การทุจริต, การปราบปรามทุจริต

Abstract

Thailand has long had a corruption problem. From the Sukhothai period, Ayutthaya, Rattanakosin to the present day. Psychopathy and misconduct are practices for undying exploitation for themselves and their people. Corruption is therefore wrong, evil, bribery, cheating, dishonest, dishonest and dishonest. Behave in more personal interests than the public interest. Most of them are seen as policy fraud. Conflicts of interest such as corruption from covid-19 vaccines, ordering plastic gloves, masses or face masks

Solutions to prevent and suppress corruption in Thai society In addition to legal measures to suppress it, the company has also implemented a number of legal measures. Good governance principles should be applied strictly and regularly to government officials, and good deeds should be made to themselves. Family, society and the nation, such as morality and ethics, have good conscience, physical, verbal, and mentally "do good, speak well, think well", and another indispensable aspect is the adoption of sufficiency economy principles in life. This is a philosophy that guides the way of life of people of all levels, including governments and government officials, in the implementation and development of the country's administration. This is a way to prevent and suppress corrupt

Keywords: Prevention, Corruption, Fraud Suppression

บทนำ

ในปัจจุบัน “การทุจริต” เป็นปัญหาที่ทุกคนในโลกให้การยอมรับว่าเป็นปัญหาร้ายแรงเป็นอันดับต้น ๆ ซึ่งสาเหตุมาจากความโลภเข้าครอบครองจิตใจ ความยากไร้ยากจนมีฐานะที่ทุกคนในสังคมยอมรับ เพราะผลประโยชน์ที่ได้รับมีค่ามากมาย จึงเกิดการทุจริตขึ้นโดยการกระทำโดยมิชอบของตนเอง โดยเฉพาะหน่วยงานภาครัฐ แวดวงทางการเมืองจะมีให้เห็นบ่อยที่สุด จนทำให้ทรัพยากรหรือทรัพยากรธรรมชาติเสียหายไป การติดสินบนก็เป็นการทุจริตเช่นกัน ซึ่งจะเกิดขึ้นแทบทุกประเทศในโลกใบนี้ โดยในแต่ละประเทศจะพบเห็นบ่อยที่สุดรวมทั้งประเทศที่เจริญแล้ว ประเทศที่กำลังพัฒนา และประเทศที่ด้อยพัฒนาในเรื่องของผลประโยชน์ทับซ้อน ของเจ้าหน้าที่รัฐดำเนินการตามหน้าที่ของตนเองโดยมีผลประโยชน์ส่วนตัวเข้าไปแอบแฝง หรือความสัมพันธ์ส่วนตัวเข้ามามีอิทธิพลในการตัดสินใจดำเนินงานของรัฐ หรือใช้อำนาจหน้าที่แสวงผลประโยชน์สำหรับตัวเองหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่ง เช่น ทุจริตวัคซีน Covid-19 ทุจริต แมส และถุงมือพลาสติก ซึ่งเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบันนี้

ประเทศไทย ก็มีการทุจริต มาตั้งแต่สมัยกรุงสุโขทัย กรุงศรีอยุธยา กรุงรัตนโกสินทร์ มาจนถึงปัจจุบัน ซึ่งเป็นการฉ้อราษฎร์บังหลวงในสังคมไทย กล่าวไว้ว่า สมัยกรุงสุโขทัยมีกฎหมายเกี่ยวกับการทุจริตประพจน์มิชอบบัญญัติไว้ ในสมัยกรุงศรีอยุธยาก็มีหลักฐานปรากฏเกี่ยวกับกฎหมายป้องกันและปราบปรามการทุจริตไว้เช่นเดียวกัน ทั้งในวรรณคดีหลายเรื่อง และในกฎหมายหลายฉบับที่บังคับเกี่ยวข้องกับการทุจริต ฉ้อโกง ตลอดจนสมัยรัตนโกสินทร์ ตอนต้น ก็เริ่มจะมีการฉ้อราษฎร์บังหลวงเพิ่มมากยิ่งขึ้น ส่วนใหญ่จะอยู่ในรูปแบบของการยกยอกเงินหลวง หรือการเบียดบังเอาทรัพย์สินของรัฐ (วิชัย รูปขำดี, 2552) “การฉ้อราษฎร์บังหลวง” ซึ่งปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นและมีอยู่ควบคู่กับสังคมไทยมาโดยตลอดจนถึงปัจจุบันนี้

ปัญหาทุจริตในสังคมไทยในปัจจุบันมีการบังคับใช้กฎหมาย กลไกในการตรวจสอบจนถึงการนำผู้กระทำความผิดมาดำเนินคดี และพิพากษาลงโทษ (พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว, 2543) ซึ่งเป็นปัญหาที่สะสมเรื้อรังมานาน จนส่งผลกระทบต่อระบบการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงของประเทศ ทั้งยังมีผลกระทบต่อสายของลักษณะและความเชื่อมั่นประชาคมโลกเป็นอย่างมาก การทุจริตเป็นการปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อแสวงหาผลประโยชน์จากผู้อื่นที่สมควรได้โดยชอบสำหรับตนเอง คำว่า “มิชอบ” หมายถึง ไม่เป็นไปตามกฎหมาย กฎระเบียบของทางราชการ คำสั่งของผู้บังคับบัญชา มติคณะรัฐมนตรีตามแบบธรรมเนียมตามแบบธรรมเนียมของทางราชการ หรือตามทำนองคลองธรรม การทุจริตต่อตำแหน่งหน้าที่ เป็นการปฏิบัติหรือละ

เว้นการปฏิบัติต่อหน้าที่ ที่ตนมิได้มีตำแหน่งหรือกระทำหน้าที่นั้น ๆ เพื่อแสวงหาผลประโยชน์ที่มีควรได้โดยชอบธรรมด้วยกฎหมาย สำหรับตนเองหรือพวกพ้อง การทุจริตต่อตำแหน่งและหน้าที่มีความผิดทางวินัยอย่างร้ายแรงตามกฎหมายว่าด้วย การบริหารงานบุคคลของข้าราชการ แต่ละประเภท รวมถึงลูกจ้างของส่วนราชการด้วย ซึ่งบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 และพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2542 ซึ่งเป็นมาตรการในการควบคุมการตรวจสอบการใช้อำนาจของรัฐ (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช, 2550)

หน่วยงานภาครัฐจะต้องมีการกำหนดนโยบายหรือมาตรการต่าง ๆ ในการหยุดยั้งการทุจริต อย่างจริงจังและเร่งด่วน เพื่อป้องกันและปราบปรามการทุจริตโดยประสานความร่วมมือกับทุกภาคส่วนในการสร้างจิตสำนึกในการทำความดี (พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว, 2543) ไม่สนับสนุนการทุจริต ส่งเสริมให้ช่วยกันตรวจสอบการทุจริต และปรับทัศนคติ ค่านิยม ให้มีการตื่นตัวต่อผู้ที่กระทำการทุจริต พัฒนาระบบการทำงานให้มีความโปร่งใส และเป็นที่น่าเชื่อถือของประชาชน ทั้งในที่ประชุม world Conference on Governance มีความเห็นร่วมกันว่า การแก้ไขปัญหาการทุจริต ต้องกระทำอย่างจริงจังโดยยึดหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี เช่น การมีส่วนร่วมของทุกส่วนในสังคม การทำให้การบริหารงานในทุกองค์การมีความโปร่งใส ผู้ปฏิบัติหน้าที่ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ ยึดหลักนิติธรรม มีความเสมอภาคเท่าเทียมกันในการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติที่ได้กำหนดยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ไว้ 5 ยุทธศาสตร์

ในวันที่ 25 มกราคม 2560 นายสรเสรี พลเจียก เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และโฆษกสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ได้กล่าวถึงองค์การเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (Transparency International) ที่ได้ประกาศค่าคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต ปี 2016 ปรากฏว่า 2 ใน 3 จาก 176 ประเทศทั่วโลก ได้คะแนนต่ำกว่า 50 คะแนน สำหรับคนไทยได้ 35 คะแนน จากคะแนนจากคะแนนอันดับ 76 เต็ม 100 คะแนน ลดลง 3 คะแนน ได้ลำดับที่ 101 เมื่อเทียบกับปี พ.ศ. 2558 อยู่อันดับ 76 ได้ 38 คะแนน จาก 168 ประเทศทั่วโลก ส่วนประเทศสิงคโปร์อยู่อันดับที่ 7 ได้ 84 คะแนน ส่วนประเทศที่ได้อันดับหนึ่ง คือ ประเทศเดนมาร์ก และนิวซีแลนด์ 90 คะแนน เท่ากันยังคงเสมอเช่นเดิม (สุธี อากาศฤกษ์, 2545) จะเห็นได้ว่าการทุจริตในองค์กร

ภาครัฐ เช่น การทุจริตในโครงการขนาดใหญ่ ได้แก่ โครงการสร้างสนามบินสุวรรณภูมิ การออกกฎหมายหรือแก้ไขกฎหมายโดยใช้อำนาจฝ่ายบริหารตราพระราชกำหนด การใช้อำนาจตามตำแหน่งกำหนดมาตรการส่งเสริมการประกอบธุรกิจ (นนทวัชร์ นวตระกูลพิสุทธิ์ และคณะ, 2555)

กล่าวโดยสรุป ปัญหาการทุจริตในภาครัฐ ที่อยู่ในรูปแบบการทุจริตเชิงนโยบายอันเป็นการแสวงหาผลประโยชน์ให้กับตนเองและพวกพ้องโดยอาศัยช่องว่างของกฎหมายส่งผลกระทบต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และประเทศชาติเป็นอย่างมาก ซึ่งเกิดจากข้าราชการที่ขาดความซื่อสัตย์ในการบริหารราชการที่ดี ไม่มีคุณธรรมและจริยธรรมในการปฏิบัติงาน และขาดหลักในการดำเนินชีวิตที่ดี ดังนั้น จึงมีการนำหลัก Good Governance มาใช้ในการปฏิบัติงานของข้าราชการ เพื่อความโปร่งใส ตรวจสอบได้ อย่างเป็นธรรม

ความหมายของการทุจริต

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542) ให้ความหมายไว้ว่า การทุจริต หมายถึง ความประพฤติชั่ว คดโกง ฉ้อโกง

จารุวรรณ สุขุมลพงษ์ (2556) ให้ความหมายไว้ว่า การทุจริต เป็นการฉ้อราษฎร์บังหลวง คดโกง ทุจริตอย่างกว้างขวาง ส่วนมากใช้ในเรื่องทุจริตและการไม่ซื่อตรงต่อหน้าที่ในวงราชการ

Myrdal (1986) และปุระชัย เปี่ยมสมบูรณ์ (2551) ได้กล่าวว่า การทุจริต มาจากคำว่า Corrupt ที่แปลว่า คดโกง กินสินบน ต่ำ ชั่ว ไม่บริสุทธิ์ ดังนั้นในการวินิจฉัยว่าการกระทำเป็นการทุจริตหรือไม่ จะต้องพิจารณาจากองค์ประกอบ ดังนี้

1. ผู้กระทำได้รับประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่ง ไม่ว่าจะเป็นเงินหรือไม่ก็ตาม รวมถึงการรับสินบน
2. ผู้กระทำการไม่มีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมายที่กระทำตาม ข้อ 1
3. การได้รับประโยชน์เป็นผลเสียหายแก่ส่วนได้เสียของสาธารณะหรือประชาชนเป็นส่วนใหญ่
4. การกระทำตามที่ตำแหน่งฐานะในหน้าที่ราชการ และได้กระทำภายใต้ตำแหน่งหน้าที่ราชการของตน

5. การกระทำของบุคคลนั้นเป็นการฝ่าฝืน หรือละเมิดต่อกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ที่กำหนดให้ สำหรับการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยทำให้ระบบราชการเสียหาย

สรุป การทุจริต หมายถึง การประพฤติชั่วทั้งกาย วาจา และใจ ด้วยการรับสินบน จากการคดโกง ไม่ซื่อสัตย์ ไม่ซื่อตรง ไม่บริสุทธิ์ในหน้าที่ส่วนมากจะอยู่ในรูปแบบเชิงนโยบาย เพื่อแสวงหาผลประโยชน์สำหรับตัวเองมากกว่าประโยชน์ส่วนรวม ขาดความศรัทธาในตัวเอง และไม่น่าเชื่อถือต่อประชาชน

รูปแบบของการทุจริต

รูปแบบการทุจริตในประเทศต่าง ๆ ที่ปรากฏอยู่ในทั่วโลกมีหลายรูปแบบ อาจจะเหมือนหรือแตกต่างกันไปนั้นขึ้นอยู่กับบริบทของสภาแวดล้อมของระบบการเมือง การปกครอง ระบบเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศนั้น ๆ รวมถึงสถานการณ์และโอกาสของการทุจริตและการตระหนักถึงการควบคุมการทุจริตของประชาชนในประเทศนั้น ๆ ด้วย

สังคิต พิริยะรังสรรค์ (2549) ได้นำเสนอรูปแบบของการทุจริตของสังคมไทยในปัจจุบัน มี 15 ลักษณะ คือ 1) การแสวงหาค่าเช่าทางเศรษฐกิจ เช่นการผูกขาด การให้สัมปทาน และการเก็บเรียกส่วนแบ่งอย่างผิดกฎหมาย 2) เคลปโตเครซี (Kleptocracy) เป็นการนำทรัพยากรของรัฐมาเป็นของครอบครัว หรือการแปรรูปเป็นรัฐวิสาหกิจ 3) การมีผลประโยชน์ทับซ้อน คือ สถานการณ์ที่เจ้าหน้าที่ของรัฐมีผลประโยชน์ส่วนตัว และผลดังกล่าวมีอิทธิพลในการตัดสินใจหรือการกระทำหน้าที่โดยขาดความเที่ยงตรง 4) การใช้อิทธิพลทางการเมืองหาผลประโยชน์จากตลาดหลักทรัพย์ 5) ปิดบังการบริหารที่ไม่ถูกต้อง การปิดบัง ให้เท็จ 6) การใช้นโยบาย กฎหมาย กฎเกณฑ์ ข้อบังคับต่าง ๆ อย่างมีอคติ ลำเอียง 7) การใช้อิทธิพลทางการค้า คือการแสดงบทบาทเป็นนายหน้าหรือมีผลประโยชน์ทับซ้อน จากการค้าขายต่าง ๆ 8) การใช้ทรัพยากรของรัฐในทางมิชอบ การฉ้อฉล การใช้กองทุนเพื่อประโยชน์ทางการเมือง 9) ไม่กระทำการตามหน้าที่ แต่ใช้ ลัทธิพรพวกแทน 10) การให้และการรับสินบน การชู้แซ่บบังคับและการให้สิ่งล่อใจ 10) การให้และมูลค่าสูง 11) การยอมรับของขวัญที่ไม่ถูกต้อง เช่นการบริจาคต่าง ๆ 12) การใช้นโยบายประชานิยม คือผู้บริหารประเทศเป็นตัวแทนอุปถัมภ์รายใหญ่ของประเทศ 13) การใช้อำนาจของตำรวจ ทหาร และข้าราชการในทางที่ผิด 14) การทุจริตการเลือกตั้ง การซื้อเสียง 15) การบริจาคเพื่อช่วยเหลือการณรงค์ที่ผิดกฎหมาย

ธีรภัทร์ เสรีรังสรรค์, (2551) ได้กำหนดรูปแบบของการทุจริตออกกว้าง ๆ ได้ดังนี้

1. การทุจริตขนาดใหญ่ (Grand corruption) คือ การทุจริตในวงกว้าง ที่มีขนาดใหญ่
2. การทุจริตขนาดย่อย (Petty corruption) คือ การทุจริตในวงแคบ เล็ก ๆ น้อย ๆ
3. การทุจริตเชิงนโยบาย (Policy corruption) คือการทุจริตในรูปแบบต่าง ๆ ในเชิงโครงสร้างทางนโยบาย การบริหาร
4. การทุจริตในเชิงการบริหารหรือปฏิบัติการ (Administrative corruption) คือการทุจริตที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงาน

สรุป รูปแบบของการทุจริต จะแอบแฝงอยู่ในรูปแบบ การรับสินบน การมีผลประโยชน์จากการปฏิบัติหน้าที่ที่ไม่ถูกต้องด้วยการนำเอาทรัพย์สินของราชการมาเป็นของตนเอง ทำงานโดยเอื้อประโยชน์แก่ตัวเอง ญาติพี่น้อง หรือพวกพ้อง ซึ่งเราเห็นกันในรูปแบบการทุจริตเชิงนโยบาย ผลประโยชน์ทับซ้อน และการกระทำความชอบในการใช้ทรัพยากรของรัฐมาเป็นของตนเอง

สาเหตุและปัจจัยที่ก่อให้เกิดการทุจริต

ณัฏฐ์ เต๋อ (2560) ได้กล่าวไว้ว่า สาเหตุของการทุจริตที่พบในสังคมไทย มีทั้งหมด 4 ด้าน คือ

- 1) ด้านเศรษฐกิจและการครองชีพ ได้แก่ งบประมาณรายจ่ายของรัฐเป็นสิ่งล่อใจด้านเศรษฐกิจและการครองชีพ ได้แก่ งบประมาณรายจ่ายของรัฐเป็นสิ่งล่อใจประชาชนซื้อความสะดวกจากเจ้าหน้าที่รัฐ และเจ้าหน้าที่รัฐมีรายได้ไม่เพียงพอเมื่อเทียบกับรายจ่าย
- 2) ด้านระบบการบริหารราชการ ได้แก่ ผู้บังคับบัญชาบกพร่อง ไม่กำกับดูแลให้เป็นไปตามระเบียบจนทำให้เกิดการทุจริต และขาดดุลอำนาจในการบริหารส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ทำให้ควบคุมดูแลไม่ทั่วถึง รวมถึงความเกรงใจและเกรงกลัวผู้บังคับบัญชา
- 3) ด้านกฎหมายและวิชาการ ได้แก่ การลงโทษทางวินัย ที่มีความยุ่งยากในการหาพยานหลักฐาน เพราะมีขั้นตอนระเบียบมากในการสอบสวน การพิสูจน์พฤติกรรมทุจริตหลักฐานไม่ชัดเจนยากแก่การพิสูจน์
- 4) ด้านสังคม วัฒนธรรม และด้านศีลธรรม ได้แก่ การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐขาดคุณธรรม การประพฤติตัวเป็นแบบอย่างไม่ดี ของเจ้าหน้าที่ของรัฐชั้นผู้ใหญ่ ที่ทุจริตแล้วไม่ถูกลงโทษจึงเป็นตัวอย่างของเจ้าหน้าที่ของรัฐในระดับชั้นผู้น้อยทำตาม สังคมไทยที่เน้นวัตถุนิยมมากกว่าความดีงามและศีลธรรม เงินคือสิ่งที่มีคุณค่าของสังคม

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า สาเหตุที่จูงใจที่ทำให้เกิดการทุจริต คือ กฎหมาย และบทลงโทษไม่มีประสิทธิภาพ เจ้าหน้าที่รัฐมีรายได้น้อยแต่มีรสนิยมสูง กระแสวัฒนธรรมนิยมมีการใช้ฟุ่มเฟือยเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนเป็นหลัก และมีวัฒนธรรมองค์กรแบบเจ้าขุนมูลนาย จึงเป็นสาเหตุหลักในการเกิดการทุจริตขึ้น

แนวคิดของการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ

สาระสำคัญของการทุจริตในภาครัฐอาจพิจารณาผลของการทุจริตอยู่ 3 มิติ ได้แก่

1) กลไกและรูปแบบของการทุจริตกลไกที่ทำให้เกิดการทุจริต คือ กลไกการใช้อำนาจ สำคัญที่ทำให้ความต้องการของมนุษย์สำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ดังนั้นข้าราชการนักการเมือง จึงยอมลงทุนซื้อเสียงหรือซื้อตำแหน่งเพื่อให้ได้มาเพื่อแสวงผลประโยชน์ทั้งเป็นตัวเงินหรือเป็นทรัพย์สินที่อยู่ในรูปแบบอื่น ๆ สร้างความร่ำรวยให้กับตัวเองและครอบครัว โดยเฉพาะประเทศที่กำลังพัฒนา หรือประเทศที่ด้อยพัฒนา

2) ปัจจัยของการทุจริต การเมืองเป็นปัจจัยสำคัญที่ได้มาซึ่งอำนาจที่ถูกต้องตามกฎหมายและเชื่อมโยงไปสู่ระบบการพัฒนาเชิงอุปถัมภ์นำไปสู่การทุจริตในรูปแบบกลุ่มประโยชน์ 3 ฝ่ายคือ นักการเมือง ข้าราชการ และนักธุรกิจผู้รับเหมา

3) ผลของการทุจริต ผลของการทุจริตที่อยู่ในรูปแบบ “การฉ้อราษฎร์บังหลวง” เปรียบเสมือนการปล้นเงินแผ่นดินคนปล้นร่ำรวยแต่ทำให้ชาติเสียหายใหญ่หลวง ทำให้คนในชาติยากจนทำให้ครอบครัวพินาศ ซึ่งในปัจจุบันยังไม่มีมีการแก้ไขอย่างจริงจังเลย ต่อไปในอนาคตข้างหน้าจะเกิดการวิกฤตเศรษฐกิจตกต่ำอย่างเห็นได้

4) ผลของการทุจริต ผลของการทุจริตที่อยู่ในรูปแบบ “การฉ้อราษฎร์บังหลวง” เปรียบเสมือนการปล้นเงินแผ่นดินคนปล้นร่ำรวยแต่ทำให้ชาติเสียหายใหญ่หลวง ทำให้คนในชาติยากจน ทำให้ครอบครัวพินาศ ซึ่งในปัจจุบันยังไม่มีมีการแก้ไขอย่างจริงจังเลย ต่อไปในอนาคตข้างหน้าจะเกิดการวิกฤตเศรษฐกิจตกต่ำอย่างเห็นได้ (โกวิทย์ พวงงาม, 2549)

สรุป ปัจจัยที่ส่งผลทำให้เกิดการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐประกอบไปด้วย กลไกในการใช้อำนาจที่เป็นกลไกสำคัญที่ทำให้ความต้องการของคนในสังคมบรรลุสำเร็จตามที่กำหนด ประกอบด้วย 3 ฝ่ายคือ นักการเมืองและข้าราชการ พร้อมด้วยนักธุรกิจและผู้รับเหมา ซึ่งอยู่ในนโยบายสาธารณะส่งผลในการพัฒนาประเทศ ทำให้เศรษฐกิจตกต่ำ และประชาชนยากจนอย่างเห็นอยู่ในปัจจุบัน

แนวทางการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

โดยทั่วไปในภาพรวมปัจจัยที่มาของความรุนแรงของการทุจริตกับด้านที่เป็นการต่อต้านหรือลดปัญหาให้น้อยลง หรือให้หมดไปก็คือ การป้องกันและปราบปรามนั่นเอง ด้วยความพยายามวางแผนจัดระเบียบอย่างเคร่งครัดอย่างจริงจัง (อนัน ปันยารชุน, 2543) ทำให้ประเทศปลอดการทุจริตอยู่แนวหน้าของโลกในปัจจุบัน ดังนั้น แนวคิดในการป้องกันและปราบปราม จึงเป็นส่วนสะท้อนในการจัดทำตัวชี้วัดด้านการทุจริตที่สำคัญอีกประการหนึ่งเสนอแนวทางการบริหารจัดการไว้ 3 ทางหลัก ๆ คือ แนวทางตามหลักธรรมาภิบาล แนวทางหลักคุณธรรมและจริยธรรม พร้อมด้วยแนวทางในหลักเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งจะมีคำอธิบายดังนี้

1) แนวทางตามหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) เป็นหลักในการบริหารบ้านเมืองที่ดี และเหมาะสมสำหรับประเทศไทย เพราะสามารถตรวจสอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมเพื่อเข้ามามีบทบาทในการตรวจสอบได้ ซึ่งประกอบด้วย 6 ประการ คือ

1.1 หลักนิติธรรม เป็นการปฏิบัติเกี่ยวกับกฎหมาย กฎ ข้อบังคับกับกฎหมาย เมื่อมีกฎหมายแล้วจะต้องประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบ และให้ถูกต้องตามบทบัญญัติเพื่อให้เกิดความเป็นธรรม

1.2 หลักคุณธรรม เป็นการปฏิบัติงานที่ยึดมั่นในความถูกต้อง ตั้งใจ เสริมสร้างความซื่อสัตย์สุจริต จริ่งใจ มีระเบียบ วินัย และเป็นตัวอย่างที่ดี

1.3 หลักความโปร่งใส เน้นความโปร่งใสในการทำงาน ตรงไปตรงมา สามารถตรวจสอบได้

1.4 หลักการมีส่วนร่วม เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน และความร่วมมือของประชาชน และความร่วมมือเชิงเครือข่ายของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และตัดสินใจแก้ปัญหา ร่วมกัน

1.5 หลักความรับผิดชอบ เน้นการปฏิบัติต่อประชาชน มีความเอาใจใส่ต่อปัญหา และมีความกระตือรือร้นในการแก้ปัญหาให้บรรลุผลโดยไม่เลือกที่จะปฏิบัติ

1.6 หลักความคุ้มค่า เน้นประสิทธิภาพในการบริหารงานโดยใช้ทรัพยากรงบประมาณที่เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน โดยการห่วงหาพันทรัพยากรธรรมชาติของท้องถิ่นให้สมบูรณ์

สรุป หลักธรรมาภิบาล เป็นหลักที่ใช้ในการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี เน้นการนำไปปฏิบัติงาน สามารถตรวจสอบได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า ที่นิยมใช้ในการบริหารบ้านเมืองจนถึงปัจจุบันนี้

แนวคิดคุณธรรมและจริยธรรม

คำว่า “คุณธรรมและจริยธรรม” มักจะกล่าวควบคู่กันเสมอ ที่พบเห็นก่อนบ่อย ๆ ตามสถานศึกษา โรงเรียน มหาวิทยาลัย สถานที่ราชการ ใช้เป็นคำปลุกฝังบรรดาเยาวชน เด็กนักเรียน นักศึกษา ข้าราชการ และนักการเมือง ให้ดำรงตนในสองคำนี้ คำสองคำนี้แตกต่างกัน คือ “คุณธรรม” คือรากฐานของจิตใจ ส่วนจริยธรรม คือ รากฐานของการปฏิบัติ นั้นหมายความว่าเรามีคุณธรรมจะอยู่รากฐานของจิตใจ ส่วนของจริยธรรม คือ รากฐานของการปฏิบัติ นั้นหมายความว่าเรามีคุณธรรมอยู่ภายใต้รากฐาน ครองตนอยู่ในคุณงามความดี (ปอ.ปยุตโต) (2552) มีธรรมะภายในจิตใจตนเองตลอดเวลา ส่งผลให้บุคคลนั้นมีการปฏิบัติที่ดีและจะนำความผาสุกมาสู่ตนเอง

ความหมายของคุณธรรม

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2525) ให้ความหมายว่า คุณธรรม หมายถึง สภาพคุณงามความดีและพระธรรมปิฎก (ปอ.ปยุตโต) (2552) ได้กล่าวว่า คุณธรรมเป็นภาพของจิตใจ คือเป็นคุณสมบัติที่เสริมสร้างจิตให้ตั้งมั่น ให้เป็นจิตใจที่สูง ประณีต และประเสริฐ เช่น พรหมวิหาร 4 มี เมตตา กรุณา มุทิตา และอุเบกขา พร้อมด้วย วสัน อินทสระ (2532) กล่าวไว้ว่า คุณธรรม คือ อุปนิสัยอันดีงาม ซึ่งสะสมอยู่ในดวงใจ อุปนิสัยนี้ได้มาจากความพยายามและความประพฤติติดต่อกันมาเป็นเวลานาน

ดังนั้น คุณธรรม คืออุปนิสัยอันดีงามที่สะสมอยู่ในจิตสำนักอันเป็นคุณสมบัติที่ดีของจิตใจ ให้เป็นคนที่มีจิตใจสูง ประณีตและประเสริฐ มีความคิดดี พุทธิ และการกระทำดี มีประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น

ความหมายของจริยธรรม

พระเมธีวชิรสมาภรณ์ (ประยูร ธมมจิตโต, 2535) กล่าวว่า จริยธรรม คือ หลักแห่งความประพฤติปฏิบัติหรือแนวทางการปฏิบัติให้เป็นคนดี เพื่อประโยชน์สุขของตนเองและส่วนรวม

พระพุทธทาสภิกขุ (2533) กล่าวว่า จริยธรรม คือระเบียบปฏิบัติที่มุ่งปฏิบัติเพื่อให้เกิดความผาสุกในสังคม เป็นสิ่งที่มนุษย์ทำขึ้น แต่ขึ้นตามเหตุผลของมนุษย์เองหรือตามความต้องการของมนุษย์เอง

พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต) (2542) กล่าวว่า จริยธรรมหมายถึง การประพฤติปฏิบัติที่แสดงออกทางกาย วาจา คือ ทำแต่สิ่งดีมีประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่นและสังคม ที่เรียกว่า “ทำดี พูดดี”

ดังนั้น จริยธรรม คือเครื่องหมายแห่งความดีงามที่อยู่ในตัวมนุษย์ที่แสดงออกมา กาย วาจา เป็นสิ่งที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น

กล่าวโดยสรุป คุณธรรมจริยธรรม เป็นการประพฤติปฏิบัติที่ดีที่แสดงออกทางกาย วาจา และจิตใจ ทำแต่สิ่งดีงาม ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่นในสังคม ที่เรียนเรียกว่า “ทำดี พูดดี คิดดี”

แนวทางตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระราชดำรัสแก่ชาวไทยนับตั้งแต่ พ.ศ. 2517 เป็นต้นมา

เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่ยึดหลักทางสายกลาง ซึ่งแนวทางการดำรงอยู่ในกรอบแนวคิด ให้ทุกคนสามารถพึ่งพาตัวเองได้ชีวิตทางสายกลางและความไม่ประมาท รวมถึงการพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นจนเกิดความยั่งยืน โดยตั้งอยู่บนหลักสำคัญ 3 ห่วง 2 เงื่อนไข คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันที่ดี ซึ่งอยู่ในเงื่อนไขความรู้ คุณธรรม ความรู้ นั้นหมายถึง รอบรู้ รอบคอบ และระมัดระวัง คุณธรรม คือ ความซื่อสัตย์สุจริต ขยัน อดทน และแบ่งปัน นำไปสู่ชีวิต เศรษฐกิจ และสังคม เกิดความสมดุล มั่นคงและยั่งยืนตลอดไปในอนาคต ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้ (จิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา, 2551)

1) ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดี ไม่มากหรือน้อยจนเกิดไป ความไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่นที่ทำให้เกิดความทุกข์ เช่น การอุปโภคและบริโภคพอประมาณ

2) ความมีเหตุมีผล การใช้หลักการอย่างมีเหตุมีผลในการพิจารณาต่อสิ่งต่าง ๆ ด้วยเหตุและผล

3) การมีภูมิคุ้มกันที่ดี หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมสำหรับสิ่งที่มากระทบกับตัวเราในแต่ละวัน เกิดจากการเปลี่ยนแปลงที่อยู่รอบ ๆ ตัวเรา ปัญญาเหล่านี้จะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยความรู้คู่คุณธรรม

4) ความรู้ หมายถึง ความรอบรู้ รอบคอบ และระมัดระวังในการดำเนินชีวิต

5) คุณธรรม หมายถึง การยึดถือหลักต่าง ๆ ในการดำเนินชีวิต ได้แก่ ความซื่อสัตย์ สุจริต ความขยัน อดทน และแบ่งปัน ซึ่งจะนำไปสู่ ชีวิต เศรษฐกิจ สังคม เกิดความสมดุล มั่งคั่ง และยั่งยืนตลอดไปในอนาคต

สรุป ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นกรอบแนวคิดและทิศทางในการดำเนินชีวิตทางสายกลาง ตั้งอยู่บนหลักสำคัญคือ 3 ห่วง 2 เงื่อนไข คือความพอประมาณ ความมีเหตุมีผล การมีภูมิคุ้มกันที่ดี ซึ่งอยู่ในเงื่อนไขความรู้คู่คุณธรรม นำไปสู่เศรษฐกิจ สังคม เกิดความสมดุล มั่งคั่ง เกิดความสมดุล มั่งคั่งและยั่งยืนตลอดไปในอนาคต

แนวทางในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

โดยบทบาทของภาคประชาชน ซึ่งเป็นอีกช่องทางหนึ่งที่จะรักษาผลประโยชน์ของชาติ โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของประชาชนภายใต้พื้นฐานความเข้าใจว่าคนไทยทุกคนต้องมีส่วนร่วมรับผิดชอบดูแลอนาคตและความอยู่รอดของชาติไทย ในการที่ประชาชนจะเข้ามามีบทบาทในการตรวจสอบความโปร่งใสของภาครัฐ ในฐานะ ประชาชน ภาคประชาชนจึงมีหลักการทำงานดังนี้ (อารีย์ อึ้งจะนิล, 2560)

1. ต้องมีความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะอาสาเข้ามาทำงานเพื่อประโยชน์ของบ้านเมืองจริง ๆ คือต้องการมีความเป็นผู้มีจิตอาสา มีความเสียสละ อดทน กล้าหาญ ซื่อสัตย์ สุจริต มีความโปร่งใสไม่ใช้อำนาจหน้าที่เพื่อการแสวงหาประโยชน์ส่วนตนหรือประโยชน์ให้แก่พวกพ้อง

2. ต้องติดตามหาข้อมูลปัญหาให้กับตัวเอง คือต้องมีความรู้ที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของป.ป.ช.ภาคประชาชน และต้องแสวงหาความรู้ให้เท่ากันเทคนิคการโกง การทุจริตด้วยวิธีต่าง ๆ เพื่อเป็นหลักในการทำงานให้ถูกต้องและเป็นที่น่าเชื่อถือของสังคม

แนวทางในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

1. การตั้งคณะกรรมการอิสระเพื่อมาตรวจสอบ ควรมียุทธศาสตร์การคัดเลือกคนที่มีคุณธรรม มีความรับผิดชอบในการทำงาน ใจเป็นกลางไม่อิงพรรค
 2. ควรมียุทธศาสตร์การคัดเลือกคนที่มีคุณธรรม มีความสามารถ มีความรับผิดชอบในการทำงาน ใจเป็นกลาง
 3. การส่งเสริมสื่อมวลชนให้มีอิสระในการตรวจสอบ เช่น มีการตั้งกองทุนวิจัยเพื่อสื่อมวลชน จะเกิดพลังสังคมในการตรวจสอบการทุจริต
 3. การออกจากโครงสร้างอำนาจเบ็ดเสร็จ เพราะการแก้ไขปัญหาสังคมที่ยากและซับซ้อนได้จะต้องเปิดพื้นที่ทางสังคมต้องการ
 4. ปฏิวัติจิตสำนึก ปฏิวัติศีลธรรมจิตสำนึกใหม่และจิตสำนึกทางศีลธรรม
- สรุป ระบบการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีในหน่วยงานรัฐจะยั่งยืนและต่อเนื่อง โดยยึดหลักธรรมาภิบาล และหลักคุณธรรมจริยธรรม พร้อมด้วยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นกลไกสำคัญในการผลักดัน เพื่อสร้างสังคมให้ใสสะอาดเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน ให้เห็นผลสัมฤทธิ์เป็นรูปธรรม ในการป้องกันทุจริต ปลุกจิตสำนึกจริยธรรมของ

บทสรุป

แนวทางแก้ไขปัญหาการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในสังคมไทย นอกจากจะมีมาตรการทางกฎหมายในการปราบปรามแล้ว ควรนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ภาครัฐอย่างเคร่งครัดต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ และควรจะต้องสร้างเครื่องหมายความดีให้เกิดขึ้นกับตนเอง ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ เช่น หลักคุณธรรมและจริยธรรม มีจิตสำนึกที่ดี ทั้งกาย วาจา และจิตใจ “ทำดี พุต์ดี คิดดี” และอีกประการหนึ่งที่ขาดไม่ได้คือการนำเอาหลักเศรษฐกิจพอเพียงนำมาใช้ในการดำเนินชีวิต ซึ่งเป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางในการดำเนินชีวิตของประชาชนทุกระดับรวมถึงรัฐบาลและข้าราชการของรัฐในการปฏิบัติงานและการพัฒนาบริหารประเทศ ซึ่งเป็นแนวทางให้การป้องกันและปราบปราม

เอกสารอ้างอิง

- โกวิทย์ พวงงาม. (2549). แนวทางการพัฒนาและเสริมสร้างกลไกการป้องกันการทุจริตในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพมหานคร:มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2547). กลเม็ดเด็ดปึกคอรื้อปิ่น. กรุงเทพมหานคร : ชัดเชสมิเดีย.
- คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ. (2545). คู่มือประชาชนต้านทานทุจริต. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพมหานคร : ชวนพิมพ์.
- จารุวรรณ สุขุมมาลพงษ์. (2556). แนวโน้มของคอร์รัปชันในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: รัฐสภา.
- จิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา. การขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง เศรษฐกิจและสังคม. (พ ฤ ศ จิ ก า ย ณ - ธี น ว า ค ม 2 5 4 8) . สืบค้นจาก : <http://www.scc.ac.th/flashshow/60th/SE/Sse.html>.
- ปุระชัย เปี่ยมสมบูรณ์. (2551). อาชญากรรมพื้นฐานกับกระบวนการยุติธรรม. กรุงเทพมหานคร:โครงการส่งเสริมเอกสารวิชาการสถาบันนิติพัฒนปริศาสตร์
- ณภัทร เตโซ และคณะ. (2560). แนวทางการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในส่วนราชการไทย. สืบค้น 24 สิงหาคม 2560, จาก http://www.nacc.go.th/download/article_2010012618442.pdf.
- นนทวัชร์ นวตรฐพิสุทธิ และคณะ. (2555). การวิจัยเพื่อศึกษารูปแบบการทุจริตเชิงนโยบาย. กรุงเทพมหานคร :สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ.
- ธีรภัทร์ เสรีรังสรรค์. (2551). นักการเมืองไทย:จริยธรรม ผลประโยชน์ทับซ้อนการคอร์รัปชัน. กรุงเทพมหานคร:สำนักนายกรัฐมนตรี.
- พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว. (2543). ดัชนีคอร์รัปชันของไทย. : การสร้างและการตรวจสอบความเชื่อถือได้. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ.
- พระธรรมปิฎก, (ป.อ. ปยุตโต). (2542). ชีวิตที่สมบูรณ์. (พิมพ์ครั้งที่2). กรุงเทพมหานคร : สหธรรมมิก จำกัด.กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์สุขภาพใจ.
- พระเมธีธรรมมาภรณ์. (ประยูร ธมมจิตโต). (2535). คุณธรรมสำหรับนักบริหาร. พิมพ์ครั้งที่2. กรุงเทพมหานคร : สหธรรมมิก จำกัด.

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550. (2560). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย 2550. สืบค้น 17 สิงหาคม 2564. จาก <http://www.local.moi.go.th/awl.htm>.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2542). พจนานุกรมฉบับบัณฑิตยสถาน. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์.

วิชัย รูปขำดี. (2552). การประเมินองค์ประกอบส่วนท้องถิ่นที่มีความเป็นเลิศความโปร่งใส และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ประจำปี 2552. นนทบุรี : สถาบันบัณฑิตบริหารศาสตร์.

วสิน อินทสระ. (2532). สารสำคัญแห่งพุทธปรัชญามหายาน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เจริญกิจ.

สังคีต พิริยะรังสรรค์. (2549). ทฤษฎีการคอร์รัปชัน. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ร่วมด้วยช่วยกัน.

สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การ)

สุธี อากาศฤกษ์. (2545). การดำเนินการป้องกันและการปราบปรามทุจริตและประพฤติมิชอบ ในวงราชการเพื่อความมั่นคงแห่งชาติ. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.

อนันท์ ปันยารชุน. (2543). ปาฐกถาพิเศษ ความโปร่งใสและธรรมรัฐ. องค์การเพื่อความโปร่งใสและประชาสังคม. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

Myrdal. G. (1968). The Folklore of Corruption. The Asian Magazine, 8(24).

คำแนะนำสำหรับผู้เขียน

1. นโยบายการตีพิมพ์ในวารสารรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

วารสารรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย (Journal of Political Science Mahamakut Buddhist University) เป็นวารสารในกลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการศึกษาค้นคว้า และเพื่อเผยแพร่บทความวิจัยและบทความวิชาการแก่นักวิจัย นักวิชาการ คณาจารย์ นิสิตนักศึกษา และผู้สนใจทั่วไป ในมิติทางด้านรัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ การเมืองการปกครอง ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ นโยบายสาธารณะ สังคมวิทยาและมนุษยวิทยา รวมทั้งสหวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ บทความที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารได้ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ อย่างน้อย 2 ท่าน ในลักษณะปกปิดรายชื่อ (Double blind peer-reviewed) เปิดรับบทความทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยรับพิจารณาตีพิมพ์ต้นฉบับของบุคคลทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย ผลงานที่ส่งมาจะต้องไม่เคยตีพิมพ์หรืออยู่ระหว่างการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตีพิมพ์ในวารสารอื่น ผู้เขียนบทความจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การเสนอบทความวิชาการหรือบทความวิจัยเพื่อตีพิมพ์ในวารสารอย่างเคร่งครัด รวมทั้งระบบการอ้างอิงต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของวารสาร ทศนะและข้อคิดเห็นที่ปรากฏในบทความวารสาร ถือเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนบทความนั้น มิใช่ความคิดของคณะผู้จัดทำ และไม่ถือเป็นทศนะและความรับผิดชอบของกองบรรณาธิการ ทั้งนี้กองบรรณาธิการไม่สงวนลิขสิทธิ์ในการคัดลอกแต่ให้อ้างอิงแสดงที่มา ทางวารสารกำหนดออกวารสารปีละ 6 ฉบับ (ราย 2 เดือน) ดังนี้ ฉบับที่ 1 เดือน มกราคม - กุมภาพันธ์, ฉบับที่ 2 เดือน มีนาคม - เมษายน, ฉบับที่ 3 เดือน พฤษภาคม - มิถุนายน, ฉบับที่ 4 เดือนกรกฎาคม - สิงหาคม, ฉบับที่ 5 เดือนกันยายน - ตุลาคม และ ฉบับที่ 6 เดือน พฤศจิกายน - ธันวาคม

2. ประเภทของผลงานที่ตีพิมพ์ในวารสารรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

1) บทความวิจัย (Research Article) เป็นบทความที่นำเสนอการค้นคว้าวิจัยเกี่ยวกับรัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ การเมืองการปกครอง ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ นโยบายสาธารณะ สังคมวิทยาและมนุษยวิทยา รวมทั้งสหวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

2) บทความวิชาการ (Academic Article) เป็นบทความวิเคราะห์ วิจัยหรือเสนอแนวคิดใหม่

3. รูปแบบของการจัดเตรียมต้นฉบับ

1) ต้นฉบับบทความต้องมีความยาว 8 - 12 หน้ากระดาษ A4 (ไม่รวมเอกสารอ้างอิง) พิมพ์บนกระดาษหน้าเดียว ใช้ตัวอักษรแบบ THSarabunPSK ตั้งค่าหน้ากระดาษโดยเว้นขอบบน ขอบซ้าย 1 นิ้ว และขอบขวา ขอบล่าง 1 นิ้ว กำหนดระยะห่างระหว่างบรรทัดเท่ากับ 1 และเว้นบรรทัดระหว่างแต่ละย่อหน้า การนำเสนอรูปภาพและตาราง ต้องนำเสนอรูปภาพและตารางที่มีความคมชัดพร้อมระบุหมายเลขกำกับรูปภาพไว้ด้านล่าง พิมพ์เป็นตัวหนาเช่นตารางที่ 1 หรือ Table 1 และ ภาพที่ 1 หรือ Figure 1 รูปภาพที่นำเสนอต้องมีรายละเอียดของข้อมูลครบถ้วนและเข้าใจได้โดยไม่จำเป็นต้องกลับไปอ่านที่เนื้อความอีก ระบุลำดับของรูปภาพทุกรูปให้สอดคล้องกับเนื้อหาที่อยู่ในต้นฉบับ โดยคำอธิบายต้องกระชับและสอดคล้องกับรูปภาพที่นำเสนอ

2) ชื่อเรื่องต้องมีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ พิมพ์ไว้ตรงกลางหน้าแรก

3) ชื่อผู้เขียน ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ พร้อมระบุชื่อสังกัดหรือหน่วยงาน

4) มีบทคัดย่อภาษาไทย จำนวนคำอยู่ที่ 300-350 คำ

5) กำหนดคำสำคัญ (Keywords) 3-5 คำ ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

6) การเรียงหัวข้อ หัวข้อใหญ่สุด ให้พิมพ์ชิดขอบด้านซ้าย หัวข้อย่อยเว้นห่างจากหัวข้อใหญ่ 3-5 ตัวอักษร และหัวข้อย่อยขนาดเดียวกัน ต้องพิมพ์ให้ตรงกัน เมื่อขึ้นหัวข้อใหญ่ให้เว้นระยะห่าง 1 บรรทัด

7) การใช้ตัวเลข คำย่อ และวงเล็บ ควรใช้ตัวเลขอารบิกทั้งหมด ใช้คำย่อที่เป็นสากลเท่านั้น (ระบุคำเต็มไว้ในครั้งแรก) การวงเล็บภาษาอังกฤษ ควรใช้ดังนี้ (Student centred learning)

บทความวิจัย ให้เรียงลำดับสาระ ดังนี้

1) **บทคัดย่อ (Abstract)** เสนอวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีการวิจัยและผลการวิจัยโดยสรุป สั้นกะทัดรัดได้ใจความ

2) **บทนำ (Introduction)** ระบุความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาในการวิจัยและระบุวัตถุประสงค์ของการวิจัย

3) **วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methodology)** ระบุแบบแผนการวิจัย การได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างและการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

4) **ผลการวิจัย (Results)** เสนอผลที่พบตามวัตถุประสงค์การวิจัยตามลำดับ อย่างชัดเจน ควรเสนอในรูปตารางหรือแผนภูมิ

5) **อภิปรายผล (Discussion)** เสนอเป็นความเรียง ชี้ให้เห็นถึงความเชื่อมโยงของผลการวิจัยกับกรอบแนวคิด และงานวิจัยที่ผ่านมา ไม่ควรอภิปรายเป็นข้อ ๆ แต่ชี้ให้เห็นถึงความเชื่อมโยงของตัวแปรที่ศึกษาทั้งหมด

6) **องค์ความรู้ใหม่ (ถ้ามี) (Originality and Body of Knowledge)** ระบุองค์ความรู้อันเป็นผลสัมฤทธิ์ที่ได้จากการวิจัย สังเคราะห์ออกมาในรูปแบบโมเดล พร้อมคำอธิบายรูปแบบ/โครงสร้างของโมเดลอย่างกระชับ เข้าใจง่าย

7) **สรุป (Conclusion) / ข้อเสนอแนะ (Recommendation)** ระบุข้อสรุปที่สำคัญและข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ และประเด็นสำหรับการวิจัยต่อไป

8) **เอกสารอ้างอิง (References)** ต้องเป็นรายการอ้างอิงที่มีปรากฏในบทความเท่านั้น

บทความวิชาการ ให้เรียงลำดับสาระ ดังนี้

- 1) บทคัดย่อ (Abstract)
- 2) บทนำ (Introduction)
- 3) เนื้อเรื่อง (Content) แสดงสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอตามลำดับ
- 4) สรุป (Conclusion)
- 5) เอกสารอ้างอิง (Reference)

4. ระบบการอ้างอิงและเอกสารอ้างอิงทางวิชาการ

เอกสารที่นำมาใช้ในการอ้างอิงบทความ ควรมีที่มาจากแหล่งตีพิมพ์ที่ชัดเจน และมีความน่าเชื่อถือ สามารถสืบค้นได้ เช่น หนังสือ วารสาร หรืองานวิจัย เป็นต้น ผู้เขียนบทความจะต้องตรวจสอบความถูกต้องของรายการอ้างอิง เพื่อป้องกันความล่าช้าในการตีพิมพ์บทความ เนื่องจากบทความที่มีการอ้างอิงไม่ถูกต้อง จะไม่ได้รับการส่งต่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณา จนกว่าการอ้างอิงเอกสารจะได้รับการแก้ไขให้สมบูรณ์

การอ้างอิงในเนื้อหาบทความ

รูปแบบการอ้างอิงในเนื้อเรื่องและท้ายเล่มใช้วิธีการอ้างอิงระบบนาม – ปี ตามรูปแบบของ American Psychological Association (APA) ให้ใช้ระบบตัวอักษรโดยใช้วงเล็บ เปิด-ปิด แล้วระบุชื่อ-นามสกุลของผู้เขียนและปีที่ตีพิมพ์ กำกับท้ายเนื้อความที่ได้อ้างอิงตัวอย่างเช่น การปฏิวัติทางอุตสาหกรรมครั้งที่ 4 (Industry 4.0) ภาครัฐและภาคอุตสาหกรรมจะต้องเตรียมพร้อมในหลาย ๆ ด้านและสิ่งที่สำคัญที่สุดก็คือ การเตรียมพร้อมด้านทรัพยากรมนุษย์ เพื่อรองรับอุตสาหกรรมใหม่และเศรษฐกิจยุคใหม่ เป็นการพัฒนาคมนวัตกรรมอนาคต เชื่อมโยงทรัพยากรบุคคล ความรอบรู้ นวัตกรรมทางความคิด และเทคโนโลยีดิจิทัลเป็นหนึ่งเดียวกับการขับเคลื่อนอุตสาหกรรม (ธนิต โสรัตน์, 2559) โดยเอกสารอ้างอิงที่ใช้ในการอ้างอิงในบทความ จะต้องปรากฏในเอกสารอ้างอิงท้ายบทความทุกรายการ โดยรูปแบบของเอกสารอ้างอิง มีดังนี้

อ้างอิงจากเอกสารภาษาไทย

- 1) พระไตรปิฎกและอรรถกถาให้อ้างชื่อคัมภีร์ / เล่มที่/ข้อที่/เลขหน้า แล้วตามด้วยชื่อหน่วยงานผู้จัดทำ ตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) พร้อมปีที่พิมพ์ ตัวอย่าง เช่น “ภิกษุทั้งหลาย รูปเวทนา สัญญา สังขาร และวิญญาณ เป็นอนัตตา ภิกษุทั้งหลาย ถ้ารูปเวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณนี้จักเป็นอัตตาแล้วไซ้รูปเวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณนี้ไม่พึงเป็นไปเพื่ออาหาร” (วิ.ม. 4/20/27) (มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2539)
- 2) ผู้แต่งหนึ่งราย ให้อ้างชื่อ-นามสกุลผู้แต่ง แล้วตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และตามด้วยปีที่พิมพ์ เช่น (เกสวดี เชี่ยวชาญ, 2557)
- 3) ผู้แต่งสองราย ให้อ้างชื่อ-นามสกุลของผู้แต่งทั้งสองรายโดยใช้คำว่า “และ” ในการเชื่อมผู้เขียนทั้งสองแล้วตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และปีที่พิมพ์ เช่น (นิรมัย คัมภีร์รักษา และอัจจิมา ศิริพิบูลย์ผล, 2560)
- 4) ถ้ามีผู้แต่งมากกว่า 2 รายให้อ้างชื่อ-นามสกุลของผู้แต่งรายแรก แล้วเพิ่มคำว่า “และคณะ” แล้วตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และตามด้วยปีที่พิมพ์ เช่น (ทศพร คำผลศิริ และคณะ, 2560)

5) กรณีที่เนื้อความเป็นเรื่องเดียวกัน หรือผลการวิจัยเหมือนกัน แต่มีผู้อ้างอิงหลายคน ให้ใช้รายการอ้างอิงที่ใกล้เคียงกับปีปัจจุบันมากที่สุด (ค้นพบล่าสุด) หรือหากเป็นแนวคิดทฤษฎี ก็ควรอ้างอิงเจ้าของแนวคิดทฤษฎี หรือบุคคลผู้เป็นที่ยอมรับของวงการวิชาการส่วนใหญ่เป็นสำคัญ

อ้างอิงจากเอกสารภาษาอังกฤษ

1) ถ้ามีผู้แต่งหนึ่งราย ให้อ้างนามสกุลของผู้แต่ง ตามด้วยอักษรตัวย่อของชื่อภาษาอังกฤษ ตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และปีที่พิมพ์ เช่น (Phathong, K., 2007)

2) ถ้ามีผู้แต่งสองราย ให้อ้างนามสกุลของผู้แต่งรายแรก ตามด้วยอักษรตัวย่อของชื่อภาษาอังกฤษ ตามด้วยเครื่องหมายแอนด์ (&) คั่นกลาง ตามด้วยนามสกุลของผู้แต่งรายที่สอง และตามด้วยอักษรย่อของชื่อภาษาอังกฤษ แล้วตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และปีที่พิมพ์ เช่น (Werker, J. F. & Desjardins, R. N., 2004)

3) ถ้ามีผู้แต่งมากกว่า 2 รายให้อ้างนามสกุลของผู้แต่งรายแรก ตามด้วยอักษรตัวย่อของชื่อภาษาอังกฤษตามด้วย et al. ตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และปีที่พิมพ์ เช่น (Bloom, B. S., et al.)

เอกสารอ้างอิงท้ายเล่ม

(1) พระไตรปิฎก อรรถกถา

รูปแบบ :

ผู้แต่ง.// (ปีที่พิมพ์).// ชื่อพระไตรปิฎกอรรถกถา.// สถานที่พิมพ์:/สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์.

ตัวอย่าง :

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). พระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

(2) หนังสือ

รูปแบบ :

ผู้แต่ง.// (ปีที่พิมพ์).// ชื่อหนังสือ.// (ครั้งที่พิมพ์).// สถานที่พิมพ์:/สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์.

ตัวอย่าง :

เกษงา ผาทอง. (2548). ระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐศาสตร์ : แนวคิด ทฤษฎีสู่การปฏิบัติ. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: พิสิษฐ์ ไทย ออฟเซต.

(3) บทความในหนังสือ

รูปแบบ :

ผู้แต่ง.// (ปีที่พิมพ์).// ชื่อบทความ.// ใน ชื่อบรรณาธิการ (บรรณาธิการ).// ชื่อเรื่อง/(เลขหน้าที่อ้าง).// สถานที่พิมพ์: /สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์.

ตัวอย่าง :

ชลิตา บัณฑวงศ์. (2556). ข้าวและชาวนาไทยในกระแสการเปลี่ยนแปลง ใน พจนก กาญจนจันทร์ (บรรณาธิการ), คน ข้าว นา ควาย ในวัฒนธรรมเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (หน้า 39-68). กรุงเทพมหานคร: อัมรินทร์.

(4) บทความจากวารสาร

รูปแบบ :

ผู้แต่ง.// (ปีที่พิมพ์).// ชื่อบทความ.// ชื่อวารสาร./ปีที่(ฉบับที่), /เลขหน้าแรก ที่ตีพิมพ์-เลขหน้าสุดท้ายที่ตีพิมพ์.

ตัวอย่าง :

เกษภา ผาทอง และคณะ. (2562). พระพุทธศาสนากับการเมือง. วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทรรศน์, 3(2), 16-31.

(5) บทความในสารานุกรม

รูปแบบ :

ผู้แต่ง.// (ปีที่พิมพ์).// ชื่อบทความ.// ใน ชื่อสารานุกรม,/(เล่มที่อ้าง, หน้า เลขหน้าที่อ้าง). สถานที่พิมพ์: /สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์.

ตัวอย่าง :

สนิท อางพันธ์. (2537). หม้อคอควย. ใน สารานุกรมของใช้พื้นบ้านไทยในอดีตเขตหัวเมืองฝ่ายเหนือ, (หน้า 274-275). กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์พริ้น.

(6) หนังสือพิมพ์

รูปแบบ :

ผู้แต่ง.// (วันที่ เดือน ปีที่พิมพ์).// ชื่อบทความ.// ชื่อหนังสือพิมพ์,/เลขหน้า.

ตัวอย่าง :

สุชาติ เมื่อสภกนธ์. (9 มิถุนายน 2549). ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง. ผู้จัดการรายวัน, น.13.

(7) สารนิพนธ์, วิทยานิพนธ์, ดุษฎีนิพนธ์, รายงานการวิจัย

รูปแบบ :

ผู้แต่ง.// (ปีที่พิมพ์).// ชื่อวิทยานิพนธ์.// ใน/ ระดับวิทยานิพนธ์ สาขา./ ชื่อมหาวิทยาลัยที่พิมพ์.

ตัวอย่าง :

พรไทย ศิริสาธิตกิจ. (2558). การพัฒนารูปแบบการปรับตัวของชาวนาอย่างยั่งยืนในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา. ใน ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา. มหาวิทยาลัยศิลปากร.

นายมนัส ภาคภูมิ. (2540). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของเจ้าอาวาสในการพัฒนาวัดให้เป็นศูนย์กลางชุมชน. ใน รายงานการวิจัย. มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

(8) สัมภาษณ์

รูปแบบ:

ชื่อผู้ที่ได้รับการสัมภาษณ์.// (วัน เดือน ปี ที่สัมภาษณ์).// ชื่อเรื่องที่สัมภาษณ์.// (ชื่อผู้สัมภาษณ์)

ตัวอย่าง :

ไชยศิริ ลีศิริกุล. (5 พ.ย. 2562). วิธีการพัฒนาห่วงโซ่อุปทานข้าว. (พระมหาปรัชญ์ อรรถพร, สัมภาษณ์)

(9) สื่อออนไลน์

รูปแบบ :

ผู้แต่ง.// (ปีที่เผยแพร่).// ชื่อเรื่อง.// เรียกใช้เมื่อ/ จาก แหล่งที่มาของข้อมูล (URL)

ตัวอย่าง :

ฤทัยชนก จริ่งจิตร. (2555). กลยุทธ์ข้าวไทยบนฐาน AEC เพื่อก้าวสู่การเป็น Trading Nation เรียกใช้เมื่อ 1 สิงหาคม 2563 จาก <http://www.tpsocmoc.go.th/sites/default/files/862-img.pdf>

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ. (2561). เลื่อนข้าราชการให้ดำรงตำแหน่งประเภททั่วไป ระดับชำนาญงาน คำสั่งสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ที่ 593/2562 . เรียกใช้

เมื่อ 15 มกราคม 2562 จาก <http://www.onab.go.th/category/news/คำสั่ง-ประกาศ/>

(10) ราชกิจจานุเบกษา

รูปแบบ:

ชื่อกฎหมาย.//(ปีที่พิมพ์).//ชื่อเรื่อง(ถ้ามี).//ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่/ตอนที่/หน้า/(วันเดือนปี).

ตัวอย่าง:

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 4). (2562). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 136 ตอนที่ 57 ก หน้า 49 (1 พฤษภาคม 2562).

ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (2562). เรื่อง กำหนดประเภทและขนาดของโครงการหรือกิจการซึ่งต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม และหลักเกณฑ์ วิธีการ ระเบียบปฏิบัติ และแนวทางการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 129 ตอนพิเศษ 97 ง หน้า 1 (20 มิถุนายน 2555).

ตัวอย่างเอกสารอ้างอิง

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงสาธารณสุข. (2558). คู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย Developmental Surveillance and Promotion Manual (DSPM) Promotion Manual (DSPM). เชียงใหม่: สยามพิมพ์นานาชาติ.
- ประภัสสร ปรีเอี่ยม และธรรมบุญ รวีผ่อง. (2554). ผลการส่งเสริมพัฒนาการ กล้ามเนื้อมัดเล็ก สำหรับเด็กพัฒนาการช้าโดยพ่อแม่ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในจังหวัดมหาสารคาม. ใน รายงานการวิจัย. สถาบันราชภัฏมหาสารคาม.
- พระสุตริภักษ์ วิสุทโธ และเดชชาติ ตริทรัพย์. (2561). บทบาทของผู้สูงอายุในการพัฒนาชุมชนในตำบลทรายขาว อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช. วารสารสังคมศาสตร์และวัฒนธรรม, 2(2), 8-13
- พระสถาพร ปุณณนนโท (เจ้าจวนจระ) และคณะ. (2562). การวิเคราะห์การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมในการทำงานจิตอาสาของชุมชนวัดสระเกษ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา. วารสารสังคมศาสตร์และวัฒนธรรม, 3(2), 16-31.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 4). (2562). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 136 ตอนที่ 57 ก หน้า 49 (1 พฤษภาคม 2562).
- มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์. (2535). พระไตรปิฎกฉบับภาษาบาลี ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. 2500. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สำนักงานสาธารณสุขอ่างทอง. (2560). รายงานทารกน้ำหนักน้อยกว่า 2,500 กรัม ได้รับการคัดกรองพัฒนาการ DSPM ปีงบประมาณ 2560 (อินเทอร์เน็ต). เรียกใช้เมื่อ 15 มิถุนายน 2562 จาก <http://atg.hdc.moph.go.th>
- สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดพัทลุง. (2563). ศิลปะการแห่งโนราห์. เรียกใช้เมื่อ 9 กุมภาพันธ์ 2563 จาก https://www.m-culture.go.th/phetthalung/ewt_news.php?nid=508&filename=index.
- Elizabet, B. (1990). Ecotourism: The Potentials and Pitfalls. Vol.1 and 2. World Wildlife Fund. Washington, D.C.

Dunst, C. J. & Triette, C. M. (1996). Empowerment, effective helpgiving practices and family-Centered care. *Pediatr Nurs*, 22(2), 334-337.

5. หลักเกณฑ์การส่งต้นฉบับบทความเพื่อได้รับการตีพิมพ์

การส่งในระบบ (Online Submission) สามารถส่งเข้าระบบออนไลน์ได้ที่เว็บไซต์ของวารสารรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้ที่ <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/jpsmbu/index> เมื่อส่งเข้าระบบสำเร็จให้แจ้งข้อมูลเพิ่มเติมทาง Email : ketsada.iadp@gmail.com

6. ขั้นตอนการนำบทความลงตีพิมพ์ลงในวารสารรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ต้นฉบับบทความที่เสนอเพื่อพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารให้อยู่ในรูปแบบของไฟล์เอกสาร *.docx ของ Microsoft Word Version 2010 หรือมากกว่า หากต้นฉบับประกอบด้วยภาพ ตาราง หรือสมการ ให้ส่งแยกจากไฟล์เอกสาร ในรูปแบบไฟล์ภาพ สกุล *.PDF*.JPG*.GIF หรือ *.bmp ความยาวของต้นฉบับต้องไม่เกิน 12 หน้า (ไม่รวมเอกสารอ้างอิง) กองบรรณาธิการจะพิจารณาบทความเบื้องต้น เกี่ยวกับความถูกต้องของรูปแบบทั่วไป ถ้าไม่ผ่านการพิจารณาจะส่งกลับไปแก้ไข ถ้าผ่านจะเข้าสู่การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิเมื่อผลการประเมินผ่านหรือไม่ผ่านหรือมีการแก้ไข จะแจ้งผลให้ผู้เขียนทราบ โดยการพิจารณาบทความเพื่อลงตีพิมพ์ได้จะคำนึงถึงความหลากหลายและความเหมาะสม

7. สิทธิของบรรณาธิการ

ในกรณีที่กองบรรณาธิการหรือผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งได้รับเชิญให้เป็นผู้ทรงคุณวุฒิผู้ตรวจประเมินบทความมีความเห็นว่าควรแก้ไข กองบรรณาธิการจะส่งคืนเพื่อให้เจ้าของบทความแก้ไข โดยจะยึดถือข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิผู้ตรวจประเมินเป็นเกณฑ์หลัก และหรือขอสงวนสิทธิ์ที่จะพิจารณาไม่ตีพิมพ์ ในกรณีที่รายงานการวิจัย บทความทางวิชาการหรือบทความวิจัยไม่ตรงกับแนวทางของวารสารรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หรือไม่ผ่านการพิจารณาของกองบรรณาธิการหรือผู้เชี่ยวชาญเมื่อบทความที่ได้รับการตีพิมพ์ผู้เขียนจะ

ได้รับวารสารสิ่งคืบที่นำบทความลงตีพิมพ์ พร้อมกับหนังสือรับรองการตีพิมพ์บทความใน
วารสารรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ตัวอย่างการเตรียมต้นฉบับบทความวิจัย

ชื่อบทความ (ไทย) (20 pt)

ชื่อบทความ (อังกฤษ) (18 pt)

ชื่อ-นามสกุลผู้เขียน (ไทย) (14 pt)

ชื่อ-นามสกุลผู้เขียน (อังกฤษ) (12 pt)

หน่วยงานต้นสังกัด (ไทย) (14 pt)

หน่วยงานต้นสังกัด (อังกฤษ) (12 pt)

E-mail: (12 pt)

บทคัดย่อ (18 pt) (300-350 คำ)

(16 pt).....วัตถุประสงค์ของการวิจัย ระบุประเภทของวิจัย ประชากรกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผลการวิจัย ที่พบ (เลือกนำเสนอเฉพาะผลการวิจัยที่มีความน่าสนใจมากที่สุด).....

.....
.....
.....
.....
.....

คำสำคัญ: 3-5 คำ

Abstract (18 pt)

(16 pt) ให้ตรงตามบทคัดย่อภาษาไทย.....

.....
.....
.....
.....

Keywords: 3-5 words

บทนำ (18 pt) (ไม่ควรเกิน 4 ย่อหน้า)

(16 pt) 1. กล่าวถึงความเป็นมาแล้วความสำคัญของปัญหา โดยกว้าง ๆ (อ้างนโยบาย กฎหมาย หรือแนวคิดทฤษฎีมารองรับ).....

2. กล่าวถึงสภาพปัญหาปัจจุบันที่เกิดขึ้น (อ้างงานวิจัยหรือทฤษฎีมารองรับ).....

3. กล่าวถึงสภาพปัญหาของประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษา.....

4. สรุปความเป็นมาทั้งหมดชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการวิจัยและประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (16 pt)

1..... (16 pt)

2..... (16 pt)

3..... (16 pt)

วิธีดำเนินการวิจัย (18 pt)

(16 pt) ระบุรูปแบบของการวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง วิธีการได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่าง การสร้างเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล.....

ผลการวิจัย (18 pt)

(16 pt) ผลการวิจัยต้องตอบวัตถุประสงค์ทุกข้อ

.....

.....

.....

.....

.....

ภาพที่ 1 (ชื่อภาพ) (ถ้ามี)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(16.pt) อภิปรายผลการวิจัยที่พบตามวัตถุประสงค์ ผลการวิจัยสอดคล้องหรือไม่
สอดคล้องกับผลการวิจัยของใคร สามารถนำมาอภิปรายได้ทั้งหมด

[illegible]

องค์ความรู้ใหม่ (18 pt) (ถ้ามี)

...(16 pt).....ระบอบองค์ความรู้อันเป็นผลสัมฤทธิ์ที่ได้จากการวิจัย สืบเคราะห์
ออกมาในรูปแบบโมเดล พร้อมคำอธิบายรูปแบบ/โครงสร้างของโมเดลอย่างกระชับ เข้าใจ
ง่าย.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

สรุป/ข้อเสนอแนะ (18 pt)

...(16 pt).....สรุปผลการวิจัยทั้งหมด สั้น ๆ กระชับรัดกุมได้ใจความ.....พร้อมข้อเสนอแนะที่
ได้จากการวิจัย.....และการนำผลการวิจัยไปใช้ รวมถึงเสนอแนะแนวทางในการวิจัยครั้งต่อไป

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

กิตติกรรมประกาศ (18 pt) (ถ้ามี) (ให้ใส่เฉพาะกรณีที่ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัย หรือกรณีซื้อบทความมีชื่อเรื่องไม่ตรงกับงานวิจัยหรือวิทยานิพนธ์)

.....(16 pt) ตัวอย่าง เช่น ขอขอบคุณทุนสนับสนุนวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ปีงบประมาณ 2559 และข้อมูลจากโครงการวิจัยย่อย เรื่องสภาพปัญหาและความต้องการดูแลสุขภาพของผู้สูงอายุในบริบทภาคใต้ตอนล่าง.....

.....

.....

เอกสารอ้างอิง (18 pt)

(16 pt).....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ตัวอย่างการเตรียมต้นฉบับบทความวิชาการ

ชื่อบทความ (ไทย) (20 pt)

ชื่อบทความ (อังกฤษ) (18 pt)

ชื่อ-นามสกุลผู้เขียน (ไทย) (14 pt)

ชื่อ-นามสกุลผู้เขียน (อังกฤษ) (12 pt)

หน่วยงานต้นสังกัด (ไทย) (14 pt)

หน่วยงานต้นสังกัด (อังกฤษ) (12 pt)

E-mail: (12 pt)

บทคัดย่อ (18 pt) (300-350 คำ)

(16 pt).....

.....

.....

.....

.....

.....

คำสำคัญ: 3-5 คำ

Abstract (18 pt)

...(16 pt).....

.....

.....

.....

.....

Keywords: 3-5 words

บทนำ (18 pt)

...(16 pt).....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(16 pt)

This image shows a full page of primary-ruled paper. It features multiple sets of horizontal dashed lines spaced evenly down the page, providing a guide for handwriting practice. The lines are light gray and extend across the entire width of the page. There are no margins, text, or other markings present.

สรุป (18 pt)

(16 pt)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

เอกสารอ้างอิง (18 pt)

(16 pt)

.....

.....

.....

.....

.....